

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- A perzsi forradalom.
- A textilgyár és az aradi ipar.
- Ridikül és titkos szerelem.
- A szerelmek tanyáján.
- A kulisszák világából.
- Egy vezérigazgató tragikus halála.
- Mikor és hogyan házasodjunk?
- Repülő szabadalmak.
- Nyári karikatúrák.
- Kézikönyv bankigazgató jelöltek számára.
- Az aradi bankcsalók.
- A fürdőző Arad.
- Vadak két ügyvéd ellen.
- Tarkaságok.

Az aradhegyaljai — villamos vasut.

Irta: Kisjolsvai Szabó Zoltán.

Már huzamosabb idő óta hirtelen jár, hogy az „A. H. M. V.” villamosvasutát fog átalakítani, sőt — ha jól tudom — a részvénytársaság ez évi rendes közgyűlésén a részvényesek ezen irányban meg is adták az igazgatóságnak a felhatalmazást, hogy a terv megvalósítására tegye meg a szükséges lépéseket.

Ugy Aradváros, mint Aradhegyalja közönsége osztatlan örömmel üdvözli a villamosüzem létesítésének szándékát. A város azért, mert a forgalom még élénkebb lesz, a hegyalján lakó közönség pedig ezen körülményen felül még azon előnyben is részesül, hogy olcsón hozzá jut a villamos világításhoz.

Ami a részvénytársaságot illeti,

kétségtelen, hogy megfogja találni számadását. Csak legyen meg az alkalmas közlekedési eszköz, utazó közönség feltétlenül akad mindig. Sőt ezen tétel helyességét igazolja maga az A. H. M. V. egy pár évi múltja. Köztudomásu, hogy sokan voltak a hitetlenek, akik akkor, amidőn Lócs Rezső mai társulati elnök vezetése alatt megindult a mozgalom az A. H. M. V. létesítése érdekében, nem jósoltak elegendő forgalmat a vállalatnak, holott az eredmény fényesen bebizonyította a tévedést. Ha a villamossá való átalakítás sikerül, úgy a forgalom meg fog sokszorozódni. Azt hiszem, hogy a villamos üzem hajtó ereje csak akkor lesz eléggé kihasználva, ha Arad, M.-Radna és Pankota végállomásokról 30 percenként indul a vonat. Nos hát bizonyos, hogy ilyen sűrű vonatindításkor is meg lesz a kellő személyforgalom. Hiszen az „A. H. M. V.” a mai eszközeivel is teljesen megfelel a modern igényeknek és ezen körülmény Zerkovitz Rudolf vezérigazgató hatalmas energiájának, szaktudásának és agilitásának köszönhető és az ő személye nyújt garanciát arra nézve is, hogy a villamossá való átalakítás sikerülni fog és később feltétlenül be is fog válni.

Ezen meggyőződésből kiindulva, fűzöm tovább gondolataimat akkor, midőn azok kapcsán egy pár további teendőre akarom az érdemes vezérigazgató figyelmét felhívni.

Nagy hátrányára szolgál a vállalatnak azon körülmény, hogy az „A. H. M. V.” nyomtáva csak 1 mtr. Itt nem elmélkedhetek afelől, hogy miért van ez így; hiszen midőn ezen nyomtávot ráerőszakolták a társulatra, szives-örömet vállalta ezen feltételt már csak azért is, hogy méntül kevesebb akadálya legyen a vasutlétesítésének. Tehát ezzel a fennálló ténnyel ma már és a jövőben számolni kell és arra kell törekedni, hogy ezen kedvezőtlen körülmény annyira, amennyire lehet, elensúlyozva legyen. Ha ma az „A. H. M. V.” által akar valaki a M. A. V. valamely állomására akár darab, akár vagon árut szállítani, azt valamiképpen át kell rakatni Máv-kocsiba és ez tetemesen felemeli a szállítási költséget. Viszont ilyen nehézséggel van egybekötve a Máv. állomásain feladott és az „A. H. M. V.”-on való továbbításra szánt rakomány. De meg van nehezítve a motoroson való teherszállítás az által is, hogy a Hegyalján lévő állomásokon sehol sincs árufelvételi helyiség, rámpa és elegendő kitérő, de még az egyes megállóhelyeken a várakozó helyiségeket is igen nehezen nélkülözi — kivált telen — az utazó közönség.

Nézetem szerint most, midőn az „A. H. M. V.” átalakítása küszöbön van, időszerű ezen kérdések felvetése és ez késztetett arra, hogy foglalkozzam e tárggyal, mert a kitérők, felvételi- és várakozási helyiségek léte-

A HÉTRŐL.

*

Ugorka szezon.

Álmos, nyári nappalokban,
Sok-sok forró éjjen által
Foglalkoztam egy nyarankint
Aktuális problémával.
Melyet én szerintem eddig
Senki még nem fejte meg:
Forró nyárnak mért adják az
„Ugorka szezon” nevet?

Csöppnyi észszel, fejtöréssel
Megsejtém most nagysokára:
Az „Ugorka szezon” jelszó
Mért ragad rá minden nyárra?
Mert ha jó a nyári évad;
Élet s pletyka szünetel,
És a kert, társadalmat
Az ugorka lepi el.

És mióta hirtelen ment a
Nyári „ugorka szezon”-nak,
Nincs új tracsacs az asszonyok közt
És a témák egyre fogynak.
Nincs mit írni, cápa-kor van,
És az élet szótalan,

Nincs mit tenni, sehol semmi,
Legfőljebb ugorka van.

Megtörténik ám mi gyakran,
Hogy az ugorka szezonba, —
Ne adj Isten: kerteinkben
Hogy egy kis ugorka volna.
De viszont ugorka helyett
Van száz hír, száz esemény,
Botrányt csapnak, ünnepelnek,
Nyári napnak tűz hevéen.

Arad is így járt az egyszer:
Bár ugorka korban élünk,
S nincs panasz: ugorka is van,
Volt zajos napokba részünk.
Egyre-másra jöttek-szálltak
Érdekes szenzációk,
S megzavarták az ugorkás
Csendes, szép vakációt.

Vagy tán volt ugorka korszak,
— Hogyha nem volt, nem csodálom —
Hogy egy Kronprinc vesztegelt a
Vén aradi állomáson?
S ritkaságszám megy a nyár, mely
A melegben szenvedőt,
A hűvökre eisegíti
Bankdirektort s könyvelőt.

Egy ugorka szezon sem szült
Eddig még kulturtanácsost,
És e nyárba öt kis utca
Tett szert új nevekre már most,
S míg Kossuth-szobornak egy nyár
Sem tévé le zárkövét,
S egy nyár sem csinált oly sok bút
Faludynak, mint — e hét.

S azt hiszem, rég nem dühöngött
Ily hűvös ugorka hónap
S rég kívántak annyi rosszat
Az időjós Meteoroknak.
És mint most — be rég esett már
A felöltő s szoba jó,
De rég ázott-fázott így át
Bőrig sok-sok arató.

S rég nem volt, mint most, oly gyenge,
Jéggel vert a gazda éve,
Majdhogy nem több az ugorka,
Mint a buzakalász s kéve.
— S mint mindig: rossz aratást nyög
Az idén is bus Arad,
Mely aratni valót szánt el
És csak Szántó-kat arat!

Szilánk.

sítése nem kerülhet olyan nagy több-költségbe, hogy az a forgalom nagyobbodása által meg ne térülne, viszont az államvasutakhoz való csatlakozás valamely, erre alkalmas ponton, ott, ahol esetleg valamelyik nagyobb iparvállalat is hozzájárulhatna a költségekhez, egybekötve a teherkocsik olyan átalakításával, amely lehetővé tenné a nyomtáv variálását, — oly befektetés lenne, amely busásan gyümölcsözne.

A perzsiai forradalom.

A sah elmenekült.

Távirati tudósítás.

Arad, július 17.

A nacionalisták győztek. A sah családjával együtt az orosz követségre menekült, ahol hivatalosan lemondott trónjáról. A nemzetgyűlés ma a parlament épülete előtt Achmed Mirza trónörökösét sahá, Asszad el Mülk-öt régenssé és Sipahdard hadügyminiszterré kiáltotta ki. A reakció teljesen megtört. A saht védő kozák-csapat a mai nap folyamán széteszlott. Az életéért remegő sah életét csak úgy menthette meg, hogy Anglia és Oroszország vállaltak érte garanciát.

Részletes tudósításunk a következő:

Teheránból jelentik: A sah ma reggel nejeinek és a trónörökösnek kíséretében ment az orosz követségre. A sah táviratot intézett az orosz cárhoz, amelyben közli, hogy családjával együtt a cár védelmébe ajánlja magát.

Teheránból táviratozzák: A parlament legkiválóbb tagjaiból, számos előkelőségből, a nacionalisták és a katonaság vezéreiből álló nemzetgyűlés ma nagy néptömeg jelenlétében a parlament épülete előtt Achmed Mirza trónörökösét sahá, Asszad el Mülköt, a Bachtiar-esalád fejét régenssé és Sipahdard hadügyminiszterré és teheráni kormányzóvá kiáltotta ki.

Berlinből táviratozzák: A sah csapatainak egy része, mely az orosz bank közelében foglalt állást, nem akarja magát megadni és ott,

a német követséggel szemben még mindig harcolnak. A sah azért menekült az orosz követségre, mert nem bízott a saját csapataiban és attól félt, hogy oroszok megfogják gyilkolni. Az a ma felmerült hír, hogy az orosz csapatok már Teheránba érkeztek, nem való.

Teheránból jelentik: A nacionalista párt ma reggel a német követséggel szemben levő bankot bombázni akarta, mert a bank épületéből állítólag rálöttek a nacionalistákra. A német követ tiltakozott a lövöldözés ellen, mire az ott levő nacionalista csapatok elvonultak.

Berlinből táviratozzák: Teheráni távirat szerint Liatow ezredes délután négy órakor megadta magát a parlament előtt levő téren az új hadügyminiszternek.

Londonból táviratozzák:

A sah sokáig vonakodott magát megadni, csak az angol és az orosz követ rábeszélésére engedett, akik megmagyarázták neki, hogy feltétlenül le kell mondania, ha nem akarja életét veszélyeztetni. Az orosz követ kijelentette, hogy abból a híresztelésből, mintha orosz csapatok akarnának Teheránba bevonulni, egy szó sem igaz. A sah erre kijelentette, hogy enged s 11 éves fia, Achmed Mirza javára lemond.

Londonból táviratozzák: A sah csapatai a csütörtök éjjeli vereség következtében visszavonultak Sultanabadba, ahol a sah tartózkodott. A sah arra a hirre, hogy ügye elveszett s a nacionalisták hátba akarják támadni, első feleségével, Achmed Mirza anyjával és másik fiával az orosz követségen keresett oltalmat. A sah kétszáz lovas kozáktól kísérvé ment a követségre. A követség tagjai a sahot ünnepélyesen fogadták. Bevezették a díszterembe. A villát megerősítették kozák csapattal. A kapura kitűzték az angol és az orosz lobogót, jeléül annak, hogy a sah életéért Anglia és Oroszország együttesen vállal garanciát. A sah szökése előtt meg akarta kísérelni, hogy csapataival észak felől hátba támadja a nacionalistákat, azonban visszaverték őket. A sah tábora ma reggel feloszlott.

A főrendiház ülése. A főrendiház július 24-én, szombat délelőtt 10 órakor ülést tart. A napirenden egy királyi leirat kihirdetése és a jegyzőkönyv hitelesítése szerepel.

A textilgyár és az aradi ipar.

Rendkívüli közgyűlést kértek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az aradi iparosság körében az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a Hungária aradi pamutgyár részvénytársaság építkezései már egy-két héten belül megkezdődnek, mivel az épületeket már október hó végére be akarják fejezni. Ez a hír nagy izgatottságot keltett az iparosok között, mert eddigelé egyetlen aradi építőmester, épület asztalos, bádogos, vagy más iparos nem kapott felhívást arra, hogy tegyen ajánlatot az építkezési munkálatokra. A rendkívüli izgatottság arra indította Steigerwald Alajost, az aradi ipartestület elnökét, hogy ma délelőtt sürgős beadványban rendkívüli közgyűlés összehívását kérje a polgármestertől.

Steigerwald Alajos beadványában kifejti, hogy Aradnak rendkívül fejlett építőipara van s nem lenne sem méltányos, sem indokolt, ha az aradi építőmesterek és más iparosok a textilgyár építésénél idegenek miatt kiszorulnának. Ez egyébként ellenkezik azzal a kikötéssel is, melyet a város a kedvezmények megadása alkalmából megállapított s amely szerint egyenlő árak mellett az építkezésnél az aradi iparosok előnyben részesülnek. Kifejti a beadvány, hogy az idegen építőmesterek, asztalosok és más iparosok alkalmazása egyenesen lealázó lenne az aradi iparra s mindezek alapján kéri a polgármestert, hogy sürgősen hívjon össze rendkívüli közgyűlést, amelynek az lenne a feladata, hogy kimondja, hogy a város az aradi iparosok elsőbbségéhez ragaszkodik s e kikötésnek bármily módon érvényt is szerez.

Varjassy Lajos polgármester e beadvány következtében arról értesítette Steigerwald Alajost, hogy a rendkívüli közgyűlést ez idő szerint nem hívja össze, mert az aradi iparosok mellőzésének hírét *vaklármanak tartja*, s mert nem tételezheti fel, hogy a textilgyár a város kikötését nem respektálná. Megnyugtatta a polgármester Steigerwaldot aziránt is, hogy az aradi építőmesterek, lakatosok, asztalosok, bádogosok és más mesterek nyugodtak lehetnek, mert a város teljes mértékben gondoskodik érdekeik védelméről, ámbár erre aligha kerül

József főherceg életéből.

— A hadnagyi rangtól a dandárparancsnokságig. —

A legnépszerűbb főherceget, József kir. herceget az utóbbi napokban különösen sűrűn emlegetik. Nemrég nevezték ki dandárparancsnoknak s megkapta a Dr. címet is. Budapest utcáin gyalog sétál, az aratóival kedélyeskedik, stb. stb. Mindezek szörnyen aktuálissá teszik József főherceget. Az aktuális emberek életéből pedig illő elmondani néhány kedves epizódot. Ezeket ime itt közöljük egy volt aradi hirlapíró tollából:

Az 1891-ik év koraőszén, egy verőfényes délnben, a kisjenői negyvenezer holdas uradalom barátságos, enyhén sárga, hosszú földszintes kastélya előtt mintegy a természet díszőrségeként szép sorrendben álló fák árnyékában, kíséretének és az uradalmi tisztviselőknek az élén József főherceg észrevehető izgatottsággal várakozott. Nézegette az óráját, számított a perceket. Jóságos szemének tekintete végig szállt az aradmegyei község útjának széles vonalán, jobbról, túl a kanyarodásokon, emelkedéseken, s képzeletben egészen az innen már nem látható csinos kis vasúti indóházig. Idősebbik fiát: József Agost főherceget várta, akít már hosszabb ideje nem látott. Kedélyesen beszélgetett, s kis makrapipa-formájú szopókából szivarozgatva, el-eltréfálkozott most is; de mintha ezuttal a beszélőnek valami más belső célzata lett volna: a perceket hosszúsága-

nak eltüntetése, az idő siettetése. A távolban hosszú mozdonyfüty sivit, a mi magyar főhercegünk szeme fölragyog, s az élénkebb szívverés megrezegietti nyugodt szép magyar hangszulylyalcsengő hargját:

— Most jön a Józsi!

És néhány perc múlva kettős fogat robog a kastély felé, s a gavalléros megjelenésű Libits Adolf, a főhercegi uradalmak kormányzójának kíséretében megérkezik József Agost főherceg.

Még egészen fiatal. A termete közepes, karsu, a bajusza még alig-alig pelyhedzik. Egy igen fiatal hadnagyocska, akin pompásan fest az uniformis. Közőshadseregbeli hadnagyi egyszerű faszül rugékony természetén, — csak hogy ennek a hadnagnak a mellét az aranygyapjasrendnek a jelvénye díszíti.

Kiugrik, József főhercegnek kezét csókol, s azután atya és fiu a mélységes családi szeretet bensőségével megölelik, megcsókolják egymást.

Most aztán csupa aranykedély: derű, mosoly, tréfa, mindenkivel való kedves enyelgés a magyar királyi honvédség főparancsnoka. S a tisztelőg üdvözlések után fiához áll:

— Lássuk csak, Józsi, nőttél-e azóta?

És vállmagasságát ő szemérve a fiáéval, büszkén mondja:

— Megnőtél.

József Agost főherceg, aki kora ifjúságától kezdve szenvedélyes és kitünő Nimród, Erdélyből, ahol vadászni járt, jött a katonai szemlékört után Kisjenőn pihenő és uradalmát beha-

tóan megtekintő édes atyjának látogatására, s persze azután itt is élt ez alkalommal, hogy az erősen férfias, nemes sportot üzze.

Mint kezdő és ez időben Aradon működő hirlapíró az a kitüntetés ért, hogy ugyanekkor József főherceg közvetlen környezetében állandóan ott lehettem, s így történt, hogy a fenséges ur a következő tréfás módon mutatott be a fiának:

— Józsi, ösmered-e a köznémetem?

A fiatal főherceg kérdőleg, majd mosolyogva tekintett édes atyjára, mire József főherceg bemutatott engem.

József Agost főherceg arca még szinte nőies volt a nagy fiatalságtól, de kezének szorítása, nyílt, határozott tekintete, önérzetes, de azért minden mesterkéltéssel nélkül való föllépése és gentlemanlike módora már előnyösen vallottak a nemesen fejlődő szilárd férfülelek mellett.

Erdélyi vadászata előtt Tátrafüreden időzött s itt hagyta volt édes anyját: Klotild főhercegnőt, nővéreit: Mária Dorottya, Erzsébet és Klotild főhercegnőket, (Margit nővére már férjénél volt; 1890. július 15-ikén vezette oltár elé a dús gazdag Thurn-Taxis Albert herceg, akinek az i tállói is — így mondotta volt nekem megboldogult Holdházy püspök. József főherceg két fiának volt nevelője — „valóságos szalonok”) — és az azóta megdicsőült László főherceget. Beszélgetés közben József Agost főherceg elmondja, hogy édes anyja és testvérei mikor jönnek ismét Alcsuthra s mivel

sor, mert az aradi iparosok mellőzése fel sem tehető.

Steigerwald Alajos a polgármester felvilágosításaiban megnyugodott.

minden valószínűséget nélkülöz az a hír, hogy a gyár másfélmillióra rugó építési költsége idegenek kezébe kerül. Ellene mond ennek magában az a körülmény is, hogy a Neuman Testvérek, mint a textilgyár fő részvényesei, az aradi iparnak mindenkor védelmezői voltak.

Különb is Loránt a textilgyár igazgatója kijelentette munkatársunk előtt, hogy a gyár tervei még nincsenek készen, a pályázatokat még meg se hirdették. A gyár egyébként az aradi iparosokat föltétlen előnyben részesíti és abszurdnak tartja azt a kombinációt, amely szerint az építkezésekhez külföldről hozatnának munkaerőt.

A szerelmek tanyáján.

Egy válópör története.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 17.

A budapesti törvényszék előtt tegnap óta egy válópör fekszik, amelyet, ha Guy de Maupassant novellában dolgozna fel, az olvasó reá mondaná: az ilyen a való életben nem történhetik meg. A szereplők előkelő személyek és a válópört a főváros egyik kitűnő ügyvéde vezeti.

Az eset a következő:

A férj kényelmet szerető uriember, aki a háztartás gondjait teljesen a felesége vállaira rakta. A feleség ennek tudatában már megszokta, hogy mindenről ő gondoskodik. Így, mikor a lakáskérdés felmerült, ennek a megoldását is magára vállalta. A házaspárnak ugyanis a mostani lakásuk nem tetszett. A feleség el is határozta, hogy majd ő keres egy alkalmasabbat.

Valamelyik nap utra is indult és hosszas keresés, járkálás után talált a Váci-utca egyik kapuján egy cédulát, amelyen nekik megfelelő lakást hirdettek. Négy utcai szobát a hozzátartozó mellékhelyiségekkel.

Az asszony felment az emeletre, hogy a lakást megnézzék. Becsengetett és a szobaleány pazar fényűzéssel bebutorozott szalonba vezette. Majd megjelent a lakás urnöje is és a

vendéget végigkalauzolta a többi szobákon is. Valamennyi nagyon szépen és izlésesen volt berendezve, az asszonynak csak az tűnt fel, hogy mindegyik szobában — ágy állott. Kényelmetlenül érezte magát, mert kezdte sejteni, hogy az alkalmi szerelmi légyottok egy helyén jár. Rövid bucsu után sietve távozott.

Most jött azután a rettenetes véletlen, amely oly kiméletlenül bagozza az emberek sorsát.

Amint kilépett a lakás ajtaján, a családnak egy régi ismerőse jött vele szemben. A férfi köszöntötte az asszonyt, aki tovasietett.

Másnap reggel a szobaleány egy levelet adott át neki, amelyet a jó ismerős írt és amelyben az asszonyt légyottra hívja. Nyiltan, röviden, határozottan.

Az asszony megdöbbenve olvasta a levelet és nem tudva mit csináljon, megmutatta férjének. Ez a legnagyobb felháborodással sietett barátjához, hogy azt tolakodó magaviseletéért szemérmelen ajánlatáért felelősségre vonja.

A barát himezett-hámozott, próbált védekezni, de végre, hogy magát igazolja, megmondta ajánlata okát. Ő az asszonyt látta kijönni a találka helyről és valószínűleg többen is látták, mert bizonyos körökben az asszony éretnyéről és erkölcséről nem a legjobb véleménynek vannak. Sőt ...

A férj, aki eddig rendületlenül bizott feleségében, gyanút fogott. És ez a gyanu lassankint tépelődő lelkében bizonyossá érlelődött, annyira bizonyossá, hogy felesége ellen beadta a válópört.

Hány tanunak kell majd felvonulnia, hogy az asszony ártatlansága bebizonyosodjék. De be fog-e bizonyosodni? Hiszen bizonyára terhelt tanuk is lesznek. Azok nem láttak semmit, nem tudnak semmit, de valószínűleg mindegyik halott valakitől valamit ... Valakitől ... De kitől, arra nem fog emlékezni egyik se.

Az asszonyt talán felmentik, de azért férje többet bizni nem fog benne. A gyanuból, a vádból valami megmarad a szive bensejében ...

Miért? egy semmiért ... a véletlen széles játékaért ... kárörvendő mesterkedéséért.

erre az időre már ott lesznek József és József Ágost főhercegek is, József főherceg a szeretet melegségével jegyzi meg tréfásan:

— Így tehát akkor a tisztelt család ismét együtt lesz.

A családban József Ágost főherceg becéző neve „Jók” volt; a László főhercegé: „Lili.” És szegény „Lili”-re akaratlanul is oly nagy befolyást gyakorolt a nálánál három évvel idősebb „Jók”. Mikor az egész nemzet őszinte fájdalomra oly tragikus véget ért szenge ifj. László főhercegről szóló művemhez adatokat gyűjtöttem, a fiatal főhercegek egyik volt tanára, Malatin Gotthard, szent-benedek-rendi áldozár, pannonhalmi tanár többek közt így írt hozzám:

„Azt láttam, hogy rá (t. i. László főhercegre) nézve első és főszabály az akkor tizenegy éves József Ágost testvérbátyja példája volt. Annyira szerette bátyját, hogy mindenben először tőle kért tanácsot, anélkül azonban, hogy önmagának akarata ne lett volna, amelyet tudott is azután érvényesíteni s ha mégis úgy fordult a dolog, hogy az az akarat nem vezetett volna helyes eredményre, ismét csak a „Jók” volt az, (így nevezte testvérbátyját) aki tekintélyével ezen akaratától el tudta terelni. E ragaszkodás bátyjához megmaradt mindazon kilenc éven át nála, amely ideig nekem volt szerencsém a fenséges főhercegeket a real-tárgyakból tanítanom, úgy annyira, hogy az első alkalommal, midőn József Ágost főherceg ur öccse nélkül utazott el egy-két napra Alcsuthról, a boldogan elhunyt nem volt meg-

vigasztalható, sirva ment egyedül a parkba. S csak azt panaszkolta, hogy mit fog ő tenni egyedül, a Jók nélkül. Nagy öröme lett mindig abban, ha oly valamit tehetett, mivel bátyját jól megnevettette.”

Ime: a magyar nemzet egyik igen kedves, drága ifju halottjának gyermekkori nagy ragaszkodása mily szépen jellemző magára József Ágost főhercegre is. S ennek a szeretetnek a viszonzását József Ágost főherceg sok mélyen megindító sorával jellemezhetném, de nem akarok régebbi, teljesen soha be nem hegedhető sebeket érinteni.

Hogy mily igaz magyar szellemben lettek a kis főhercegek: József Ágost és László nevelve, erre bizonyára egyik legérdekesebb koronatanu a megboldogult Albrecht főherceg, akinek ősméretes ridegsége a magyarokkal szemben életének utolsó éveiben már nagyon megennyhült.

Egy alkalommal a fiatal fenségek nagy magyarságáról lévén szó, ezt a megjegyzést tette:

— Jó, jó. De azért talán néha mégis csak eszökbe juthatna, hogy ők — osztrák főhercegek is!

Az ember jellemét csalhatatlanul megvilágítják azok az érzelmek, amelyekkel azok iránt viseltetik, akiknek leginkább tartozik hálával. A József Ágost főherceg leggyöngédebb fiui, férji és apai szeretetének szép és meghatározó nyilvánulásai, bár a budapesti első huszárezrednek immár parancsnoka, igazán nem

Ridikül és titkos szerelem.

Rosszul sikerült tolvajterv.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 17.

A budapesti kilencedik kerületi kapitányságon sokat nevetnek most a következő eseten:

Egy Szeplős Géza nevű züllött pincér, akinek rendes „keresetét” az utcai nők szolgáltatták, mostanában egy újabb „foglalkozást” keresett. Józán Pál nevű társával hölgyek kizitáskáit lopta el olyan helyeken, ahol a lopást könnyű szerrel vihették véghez. A vásárcsarnokokat szemelték ki erre a célra. Megfigyelték, hogy amikor a hölgy alkudozik az eláruló asszonnyal, rendesen vagy leteszi a ridiküljét valahova, vagy pedig gyöngén tartja a kezében. Egy ügyes kézmozdulat és a táskák már el is jűnt.

Ezt annyi ügyességgel vitték véghez, hogy a lopást a kárvallottak rendesen csak később vették észre, amikor a tolvajok már ungonberken tul voltak. A manőverükhöz tartozott még az is, hogy naponta más-más vásárcsarnokot kerestek föl. Ez a nyomozást is nagyon megnehezítette, de a rendőrségre jött sok panaszfolytán megerősítették a csarnokokban a detektív szolgálattal és ennek az intézkedésnek lett is fogantatója:

Tegnap a vámház-köruti csarnokból egy G. J. nevű kereskedőnek a felesége igyekezett hazafelé. Az egyik kezében egy megrakott kosár, a másikban ridikül volt. Alig lépett ki azonban a kapun, a ridikül már el is tűnt. Az asszony visszament és vagy egy félóra hosszat kereste a táskáját. A tolvaj azalatt egy kapu alá ment, megnézte a ridikül tartalmát és konstata, hogy csak 40 fillér volt benne és egy csomó rokonoktól érkezett levél.

— Ez mégis szemtelenség, monologizált Szeplős Géza. Ilyen rossz keresetem még sohanem volt.

Azután ütött egyet a homlokára és elment a legközelebbi kávéházba. Itt egy levelet szöveget meg ezzel a tartalommal:

Kedves Matildka!

Holnap este a nyugoti érkezési oldalán várlak. Föltűnés nélkül csókolódzhatunk az utazó közönség között. Biztosan gyere! Ölel

Henrik.

keresi a nyilvános „szereplés”-t, már a köztudatban melegítik az iránta való nagy és megérdemelt rokonszenvet. Tudjuk mindannyian, hogy a daliás fiatal honvédhuszárezred-parancsnok a legjobb fiu, a legjobb férj, a legjobb családapa. De gyönyörű az ő hálás vonzama volt tanáraihoz is, így a már említettem tudós bencéshez: Malatin Gotthardhoz, akit gyakran fölkeres leveleivel és csupa gyöngédséggel.

Mik r királyunk egyik unokáját, a bájos Augustza főhercegnőt eljegyezte, ezt sürgönyözte volt tanárának:

„Ma eljegyeztem Augustza bajor hercegnőt. Szívélyes üdvözlettel József Ágost fbg.”

Augustza főhercegnővel megtett afrikai utazásáról így írt (természetesen magyarul) Malatin Gotthardhoz:

„Pozsony, 1894. március 17.

Főtisztelendő Ur!

Kedves Tanár Uram!

Fogadja legőszintébb és legbensőbb köszönetemet szives soraiért és az azokban kifejezett üdvökivánatokért. Ne gondolja, hogy rossz néven veszem ezt! Én mindig örülök, hogyha valamit hallok azokról, akiknek annyi hálával tartozom.

Igaza van, hogy azt állítja, miszerint nagy keleti utazásomon sokat tanultam. Magtanultam az embereket jobban ismerni, külön-

A ridikült elvitte a férjnek és figyelmeztette a bent levő levélre. Véletlenül a férj féltekenykedett amugy is az asszonyra és nagy izgatottsággal olvasta a levélkét. A szerencsés megtalálónak pedig átnyújtott 20 koronát.

A leleményes tolvaj most már visszament egy kocsmába, ahol egy fölvergő és egy üveg sör mellett mulatott társával a sikeres ötleten.

De vesztére, mert a tolvaj egész manőverét észrevette egy detektív, aki hamarosan intézkedett, hogy a fiu még egyszer a kereskedőhöz jusson. Odavitte. Itt tagadni kezdett, de a tagadása semmit sem használt. Még íráspróbát is csináltattak vele. Ez is bizonyított ellene. Az asszony éppen akkor jött az üzletbe, amikor a tolvaj már teljesen le volt leplezve.

A férj megcsókolta a feleségét, míg a detektív a ridikültolvajt a kerületi kapitányságra kísérte, ahol letartóztatták. Józan Pál, a társ, megszökött. Körözik.

A KULISSZÁK VILÁGÁBÓL.

A jólelkű bankár.*)

— Egy színésznő emlékei. —

A számtalan tisztelőim között, akik közül bizony nem egy volt talmi értékű is, találkozott egy Tugendhaft Möríc nevű bankár is, a kinek rendkívül egyszerű és szerény fellépése — dacára annak, hogy a természet által éppen nem lett valami elegáns külsővel megajándékozva és ha velem találkozott, hát olyan félnék lett, mint egy fiatal diák — a legnagyobb bizalmat tudta maga iránt ébreszteni; valami különös érzés azt sugta nekem, hogy ez az ember, az én érdek nélküli hamisítatlan jó barátom.

Egy szép napon, ilyen ajánlatot tett nekem: — Kisasszony! Az ön jelenlegi állása ennél a szintársulatnál teljesen méltatlan az ön talentumához képest; magát itt édesem, ezek az emberek nem tudják megérteni és itt ezen pozíciójában a maga egész lényében szunnyadó tehetség soha sem tud érvényesülni; fogadjon nekem szót, én azt tanácsolom magának, hogy hagyja itt ezt a társulatot és menjen ki, ha csak egy évre is, egy külföldi nagyobb mesterhez és képezze ki magát, teljes szívvel és lélekkel, s én az életem legnagyobb büszkeségének

*) Ujabb részlet Bauer Gábor dr. most megjelent könyvéből.

fogom tekinteni, ha a kiképzetésemért és életfentartásáért járó költségeket a sajátomból fedezhetem és ön azt tőlem elfogadja. Nagyon kérem, ne utasítsa ezt vissza, mert az én szándékaim maga iránt egészen érdeknélküliek és becsületesek ...

Én azonban már annyi szomorú tapasztalat után, még egy angyalbőrbe bujtatott férfinék sem tudtam hinni és az én szegény barátomat és jótévőmet idegesen felugorva így apasztó-fáltam:

— Ugyan maga ártatlan husvéti báránycám, ne kerülgesse egy a dolgot, mint a kecske a sőt, hanem mondja ki egész bátran, hogy mit kíván tőlem és minő ellenszolgáltatást akar előírni ezért az önzetlen ajánlatáért és emberbaráti szeretetéért?

Erre ő komolyan és s emrehányóan reám tekintett és így válaszolt:

Térjen mielőbb vissza, édes hazánkba, mint igazi ünnepezt művész és én jutalmamat ebben a cselekedetben méltóan megtalálom.

És ő, az én önzetlen barátom, igazán meg is tartotta a szavát; a testvéreimet egy nevelőintézetbe adta, engem és édes anyámat pedig úgy kistafirozott, mintha gyermekei lettünk volna és még nevelőt is fogadott mellém Drezdába, ahol az első színházba úgy beprotezsált, hogy nemsokára elsőrangú szerepeket kezdtek reámbizni és én azokat a német bruderek nagy bámulatára — mint tősgyökeres magyar leány — becsületesen és nagy tetszés mellett el is tudtam játszani.

Ekkor ott egy affele vad, fiatal fűzfapoéta az örülésig belém szeretett, én őt persze ki-nevettem; ekkor ő azzal fenyegetett, hogy nyomban megöli magát. Erre én neki egész hidegvérrel átadtam a penecilusomat mire ő elszégyelte magát és előttem térdre esve, nagy páthosszal üstökét felborzolta és így kiáltott fel: — Szerelmem angyala! Most már azért sem akarok meghalni, hanem élni akarok éretted és ha megengeded, leírom a te légies angyali lényed iránt érzett szívem és érzelmeim fájdalmait egy oly szerepben, amely, ha a te bűvös és csókratermett ajkaidról fog elhangzani, még a legfligmatikusabb hallgatóságot is, de még talán a legwiszokusabb leányt a Dalai Lámát is lelkesedésre tudná ingerelni!...

És ő valóban be is tartotta a szavát. Felolvasott nekem nemsokára egy szindarabot, amelyet, mint ő erősen állította, direkt az én részemre írt; ebben az ő tulvilági szerelmét és hozzám való ragaszkodását, egy hatásteljes szerepben, a legélénkebb színekkel ecsetelte, amely a mai korban úgy az író, mint az előadó művészt, ha jól tudja játszani, egy csapással híressé tudja tenni; egy bizonyos

tutti-frutti-féle darabot, amelyben naivitás és önuralom, humor és kétségbeesés; a helyes időben hullajtott krokodilus könnyek, egy jól kiszámított mély sóhajtás és vad ordítás, és végre egy jól alkalmazott és betanult műelőadás és az igazi hatás, tetszés és frenetikus tapsok nem maradhatnak el.

Egy ilyenformán megírt szerep a laikus publikum előtt a legháládatosabb és kis talentumok is sokszor egyszerre zsenikké lehetnek.

Hát miért is léteznek a közepes, félig ismert írók és másod- és harmadrendű és még fel nem kapott színésznők, ha nem azért, hogy egymást kölcsönösen kisegítsék és támogassák a karrierjük megalkotásában!...

Az én szerelmes poétám valóban az egyszerű talán erején felül levőt alkotott és minden vénáját belefektette a számomra megírt darabba; és én, hogy iránta való jóakaratomat és szimpátiámat kimutassam, igyekeztem minden erőmet, tehetségemet és találékonyságomat ezen szerepembe befektetni és fáradságomat valóban a legnagyobb siker is koronázta, mert a darab oly nagy tetszésben részesült, hogy én egy csapással elsőrangú, ünnepezt művésznővé lettem.

Óh, mily büszkeséggel is töltött el az a tudat, hogy már mégis több vagyok és nagyobbak is tartanak, mint egy egyszerűen szép asszonynak; mert higgye meg, édes doktorkám, hogy s-mmi sem bántja az embert annyira, mintha egyebet sem tud bemutatni a művészet sáncainál, mint egy igazán szép testet és egyes maliciózus újságírók ezt másnap fel is említik a kritikájukban.

Én ezen a lépcsőzeten már szerencsésen túl voltam és úgy a kritikusok, mint a felsőges publikum, hódolatuk és elismerésük jeléül elárasztottak engem valóágos virágessóval és babérkoszorúkkal.

Egy jól kiérdemelt hírnévvel és dicsőséggel tértem vissza az édes hazai földre és az én igaz barátom és jótevőm a viszontlátásnál igaz szívvel és őszinte ragaszkodással szorította meg a kezemet és könnyes szemekkel, egészen elérzékenyedve rebegett köszönetet az elért sikerekért.

Nemde, ez egy megható jelenet lehetett, midőn ő mond nekem köszönetet, akinek mindent — de mindent köszönhettem.

Ne essünk tehát kétségbe az emberiség romlottsága vagy elzüllése felett, — mert ha még mindig találkoznak ilyen önzetlen karakterek, akkor az idealisták még mindig féken tarthatják az ocsmány önérdéket és rosszakaratot.

Persze, a köztudatban általában azon hitvert gyökeret, hogy én ennek az önzetlen ba-

nösen azon igazán sajnálatraméltó viszonyokat, melyek Afrikában és a szent földön uralkodnak.

Napról-napra (minél mélyebben behatoltunk Afrika közepe felé) nagyobb mérvben bámultam a Mindenható végtelen bölcsességét!

Mindaz, amit olvasunk Afrikáról, nem elég arra, hogy az embernek fogalma legyen a déli vidék szépségéről. Egyiptomban oibámultunk mindketten a műremekek fölött, melyek több ezer év óta állanak és még ma sem képes azokat senki utánozni. (A Pyramisok, Memnon colossusai, stb.) Nagyon szomorú benyomást tett rám a Sahara

Több kirándulás után Girgenbe utaztunk és onnét vasutal Kairóba. Azután megint Suesbe utaztunk vasutal a csatornán végig, Port-Saidból Jaffába. Jeruzsálemben 22-én érkeztünk; ottan 14°+ meleg volt szakadó esővel, s ez nekünk oly hidegnek tűnt fel, mintha 20°— volna. Felmentünk a szent sírhoz és reggel azon kövön térdelve, melyet az angyal elgördített, magunkhoz vettük a legfőlségebbet. Oly mély áhitatot sohasem éreztünk eddig, mint ott. Én még talán nyugodtabb és boldogabb voltam, mint első szent aldozásom napján. Éreztem szívemben üdvözítőm jelenlétét! Azután felmentünk a kolostorba és reggeliztünk. Ismét a Kálváriára mentünk és soká és szívem mélyéből imádkoztam. Megcsókoltuk a sziklarészt, melyben a szent kereszt meg volt erősítve s azt hive, hogy egy pár percig imádkoztunk, felkeltünk s ekkor deket kiáltottak a mosche tornyán. Így körülbelül két óráig imádkoztunk ot-

tan. Most odamentünk, hol üdvözítőnkét a keresztre szegezték. Midőn ugyanazon a sziklán imádkoztam, melyen egykor üdvözítőm szent te-te feküdt, mindkettőnköt oly mély meghatottság fogott el, hogy sirva fakadtunk ...

Oly mély érzés fogott el, hogy nekem úgy tűnt fel, mintha látnám megváltómat a keresztien függő s érettünk oly irtóztatóan szenvedni.

Délután a Gethsemane be mentünk, s ott ugyanazon ós olajfák alatt imádkoztunk, melyek alatt Krisztus urunk vért verejtékezett. Ez az egyedüli hely, mely tele a legszebb virágokkal, különben az egész vidék olyan, mint a Karst.

Itt küldök Önnek egy rózsafüzért, mely a Gethsemane-i olajfák magjaiból készült és a szent sírban meg lett szentelve, szintugy egy kis érmet, melyet magam a szent sír sziklához érintettem és aztán egy pár virágot a Gethsemane-ból, melyeket magam szedtem. A sze t sírban, szintugy a Kálvárián Önért is imádkoztam, hogy üdvözítőm is hálálja meg azt Önnek, amit én nem vagyok képes azt a sok fáradtságot, melyet én okoztam Önnek tanulás közben.

Fogadja ezen kis emlékeket. (Csekélység ugyan, de szívből jön.) S így be kell fejeznem soraimat, mert kötelességeim hívnak.

Maradok igaz tisztelője és hü tanítványa

József Agost fhg."

S hogy ezek a „kötelességek“ igazán katonások voltak, bizonyítja egy másik levél, a melyben így ír:

„Bocsásson meg nekem, hogy annyi ideig vártam feleletemre, de amint tudja, reggeli három órakor felkelve, félnégyről egész főlegyig délután folyton dolgozom és délután k-től egész hétig este: egy percig se lehetek a saját dolgaimnál, mert katonai kötelességeim vannak.“

Malatin mindig nagy íven, miniszterpapiroson írt a főherceghez, a mit ő végül meg-sokallott:

„Kérem, ha ír, ne írjon iveken, hanem közönséges formátuson, hisz egy tanítványának ír s így minék a diszes, azaz nem tudom, hogy mondják formátus ...“

Királyunk mindig nagy érdeklődéssel veltetett József főherceg fiairól. József főherceg már gyerekkorukban önállóságra szottatta őket s mikor már a nagyobb József Agost főherceget ezért egyedül utaztatta, királyunk így szólt:

— Nagyon helyes. Így legalább önállósághoz szokik.

Egyszer valaki József főherceg társaságában megjegyezte, hogy József Agost főherceg mily tevékeny. József főherceg erre megjegyezte:

— Nem is volna a fiam, a vérem, ha a tétlenséget szeretné.

Takarékosságát jellemzi, hogy még „kiskorú“ idejében egyszer utazásra ezer forintot kapott az édes atyjától. S József Agost főherceg nemcsak, hogy el nem költötte ezt az összeget, de még haza is hozott — hétszáz forintot.

Thewrewk István.

rátomnak és pártfogómnak kedvese vagyok, pedig igaz lélekkel és mindenre, ami szent, állít m, hogy ő olyannyira tisztelt, hogy még az ujjam hegyét sem volt bátorsága megérinteni.

Sohasem beszélt szerelemről, reményeiről, vagy vágyairól, pedig szeretett ez az ember, de ideálisan és a legtisztább szándékkal, én éreztem ezt; mert vajjon melyik asszony előtt lehetne egy ilyen igaz érzelmet tökéletesen elrejtteni vagy eltitkolni?

Ő egy igazán nagy és nemes lélek volt.

Azért édes doktorkám ne is beszéljünk erről a barátomról másként, mint egy szentről!

— Nos! — és mi lesz ennek a históriának a vége?

— Azt bizzuk csak a jövőre!

Egyelőre Szent Pétervárra utazom, Tugendhaft már ott van jelenleg részemre egy vilálat bérelni és berendeztetni. Néhány hét múlva farkasok és jeges medvék között fogok élni; a Néva folyó jégtükrén a muzsikok népmulatságaiban részt venni; a balalajka bűvös és elandító hangjai mellett elábrándozni; valódi hermelin és kamesatkai hóprém bundába burkolózni; a Mária udvari színházban való vendégszerelés után pedig, ahová 30 estére való meghívást kaptam, tanulmányozni akarom a muzsika aranyifjúságot, hogy vajjon ők is olyan könnyűvéretek és bolondosak-e, ha egy nekik tetsző lány körül settenkednek, mint a mi ifju uraink; és hogy az élet ott is olyan egyhangu és üres-e és az emberek olyan felületesekek-e, mint minálunk?

— Ami ezt a kérdést illeti, édes Masám, ugy nincsen fantasztikusabb és kikapósabb gondolkozásu egy orosz ifjunál; de jól vigyázzon a szívére, mert ha a jégkéreg, mely azon hideg földön azt körülövezni fogja, fel találja olvadni egy muzsika Adonisz ifju tüzes tekintetétől, akkor egy olyan élénk temperamentumu hölgyikére nézve, mint édes magácska, veszélyesebb nincs, mint egy athléta terméti és édes tekintetű, ábrándos szemű muzsika ifju!

— No, e tekintetben ne féltsen engem, édes doktorkám, mert ha a jégkéreg valaki fel akarja olvasztani, hát az legalább is herceg legyen!... és törvényes hitvesévé kell, hogy tegyen!... Mert tudja meg: hogy én Muszkaországban már nem a szívémmel, hanem az eszemmel fogok gondolkozni és hadi tanácsot ülni és nem adom alább, minthogy csakis egy herceghez megyek feleségül és minden futólagos ismerkedésektől vagy liezonoktól tartózkodni fogok!

— Ohó, csak most tudom, hogy ilyen magasra terjednek ki az ambíciói! Nos és azt hiszi, hogy akkor, ha már egy herceget kerített magának, szerencsés és boldog is lesz?

— Boldog talán nem, de mindenképp által tisztelt, előkelő és szabad, és higgye meg kedves barátom, hogy van valami különös poézis a hatalomban és abban a tudatban, hogy magas társadalmi pozíciót foglalhatunk el és a hétköznapi emberek gondolkozásától függetlenül élhetünk.

— No, de most jöjjön velem teázni és felejtse el mihamarább ezt az estét és az én fantasztikus bolondos históriámat és légvárait, csak engem ne felejtse el, hanem mindig kéznél legyen, ha Masa hercegné magát doktorkám, majd egyszer, mint házi orvost, Szent-Pétervárra, Moszkvába vagy Odeszába hivatná.

SPORT.

+ Országos atletikai viadal Aradon. Szeptember hó 12-én, az aradi Kossuth-szobor leplezése napján, délután 3 órakor fennállása tizedik esztendejének emlékére rendkívül nagy szabásu, impozáns országos atletikai viadalt rendez az Aradi Athletikai Club, melyre már ez ideig is szép és értékes tiszteletdíjat ajánlott fel a Magyar Athletikai Szövetség, az Aradi Torna-Egyesület, Aradváros hölgyei, Apor Gyula, Lészay Ottó, Egy magát megnevezni nem óhajto sportbarát, az Aradi Athletikai Club, úgy, hogy a tiz számból álló verseny minden első helyezettje, előreláthatólag, tiszteletdíjjal jutalmaztatik. E versenyen kerül elsőszben eldöntésre a klub jubiláris "Vándordíja", mely a legközelebb kerül kiállításra.

+ Teniszverseny. Az Aradi Athletikai Klub elnöksége e hó 26-ától augusztus 1-ig terjedő időben megrendezendő teniszversenyt hirdetett, melynek hat számból álló programja előreláthatólag Arad összes teniszjátékosait sorompóba fogja állítani. A férfi és női egyes verseny győztesei tiszteletdíján felül "Aradváros bajnoka" címet is nyerik. A tenisz-verseny igen élénk változatos képet fog nyújtani. A klub elnöksége ez uton is kéri azokat az érdeklődőket, kik a versenyben részt venni óhajtanak a versenyprogramra igényt tartanak, hogy azt egy levelezőlapon a klub titkárságától kérjék (ifj. Vas Gusztáv csanádi-palota), ki egyebekben is készséggel szolgál a versenyre nézve szives felvilágosítással bárkinek.

+ Aradi Atléta sikere külföldön. Szathmáry Kálmán az Aradi Atl. Klub kiváló jeles tagja a Berlinben legutóbb megtartott nemzetközi atletikai viadalon 325 centiméteres ugrással a rudmagasugrás első helyezettje lett. A győztes atlétát hazatérteker élénk ünneplésben részesítették.

Egy vezérigazgató tragikus halála.

Lezuhant a létráról.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 17.

Tarcsay Pál a központi kereskedelmi és iparbank részvénytársaság igazgatója — mint budapesti tudósítónk jelenti, — ma tragikus körülmények között halt meg Vácott.

Tarcsay nyáron családjával együtt váci villájában szokott nyaralni. A villa közvetlenül a Duna partján van. Tarcsay minden este hivatalából Vácra ment át családjához. Ma is így történt. Két barátja is vele ment, Szende Károly az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója és egy Manó nevű uri ember. A szerencsétlenség este 9 órakor történt.

A társaság vacsoránál ült. Hatalmas szél kerekedett. Tarcsay nem akarta zavarni a cselédséget és ő maga akarta a terrasz függönyét lehuzni. Egy létrát tett az ablak mellé. Felment az első hágesóra, Manó barátja pedig neki támaszkodott a létrának, hogy egyensúlyát biztosítsa. A sötétségben Tarcsay nem vette észre a következő fokot, az egyensúlyt elvesztette s a magasból lezuhant a földre fejjel lefelé. Eszméletlenül terült el a szoba padozatán. Gyorsan segítségül hívták Hóhl Péter városi főorvost. Élesztgetni próbálták, azonban hiába. Tarcsay néhány pernyi kintlódás után meghalt. Halálának közvetlen oka agyrázkódás volt.

Tarcsay előkelő patricius családból származott. Apja sokáig a budapesti Kazinczy-utcai fürdőnek volt tulajdonosa, ahonnan nagy vagyont szerzett. Nagy vagyona halála után özvegyére és két fiára maradt. Az örökség azonban hamar elfogyott, ami nem is csoda, mert mindkét fiu katonai pályára lépett. Huszár tisztek lettek.

Négy-öt évvel ezelőtt megnősült Tarcsay Pál. Elvette Ormódi Vilmosnak az Első Magyar Biztosító Társaság vezérigazgatójának leányát. Az egyenruhát polgári pályával cserélte fel. Apósa összevásárolta számára a Központi Kereskedelmi és Iparbank egy csomó részvényét. Behozta igazgatósági tagnak, majd később az intézet igazgatója lett.

Tarcsay családja iránt nagy a részvét a főváros előkelő köreiből.

Kézikönyv

bankigazgató jelöltek számára.

Készül: az aradi ügyészség egyik cellájában.

Kérdés: Mit csinál az ember, ha nincs semmije.

Felelet: Az ember, ha nincs semmije, alapít egy bankot, százezer korona alaptőkével.

K. És ha a részvényeket a kutya se jegyzi?

F. Akkor fölemeli az alaptőkét ötszázezer koronára.

K. És így tovább?

F. Nem. Ha az embernek százezer koronája nincsen, ez ellen még tehet valamit; de ha félmilliója sincsen, abba megnyugodhatik.

K. Mi történik ezután?

F. Az ember ezután elkezd igazgatni a bankot.

K. Hogy teszi ezt?

F. Az ember előveszi a tekintélyesebb gyáruk névsorát, kiválaszt belőlük ötöt és azokat megterheli. Például:

Krupp féle ágyugyár tartozik

Aradi Jelzálog Hitelbank és Váltóüzletnek folyószámlácskáiért 65,000 kor.

K. S mit szól ehhez a Krupp-féle ágyugyár?

F. Semmit. Ha tudná, örvendene, hogy ott is van hitele, ahol nem számít. Ugyanez történik a Ganz-gyárral, a Salgótarjánival és a Rimamurányival.

K. S ez elegendő a bankigazgatáshoz?

F. Sőt. Most az ember igazgatósági tagokat szerez.

K. Hogy szerez az ember igazgatósági tagokat?

F. Ugyanugy, ahogy üzleteket. Az ember fölűti a cím és lakjegyzéket és kiválaszt öt vagyonos urat igazgatósági tagul s hármát felügyelő bizottsági tagul. És beírja.

K. És ők se szólnak semmit se hozzá?

F. Dehogy. Az embernek igazi öröme van benne, ha tudja: ni, ez a Gazdag Mihály milyen gyanutlanul sétál az utcán és sejtelve sincs arról, hogy ő felügyelő-bizottsági tag. Ezt nevezik öntudatlan boldogságnak.

K. Van az embernek mindebből haszna?

F. Eddig még nincs. Ezután jön a Betevő.

K. Jön?

F. Nem? Huzzák. A bankhelyiség előtt állnak az ugynevezett happerek, akiket az ember a lekelőkelőbb készruha-üzletekből csábit el. Azok becsalják az utcába a Betevőt s a bankhelyiségbe ráncigálják.

K. Szegény.

F. Az ember megmutatja az előkelő üzletfelek névsorát, az igazgatóság névsorát, kifejti a bank jövődó terveit és ajánl a Betevőnek hat százalékos. Ha kevesli, nyolcat. Tízet. Tizenkettőt. A mennyi beléfér.

K. És eredmény éretik el ezzel?

F. Száz eset közül egyben, a mikor a Betevőnek megigérik, hogy bevásárlják az igazgatóságba, megveszik a házat bankpalotának, nála csináltatják a fölszereléseket, az eredmény el is éretik.

K. És a többi?

F. Amig az embernek van pénze, él. Ha nincs, akkor reeszkomptot csinál.

K. Mi az a reeszkompt?

F. A reeszkompt ez esetben az, hogy az ember lemegy a pincébe, hoz néhány váltót és azt felküldi budapesti bankoknak. Azok leszámítolják. Tízre. Tizenkettőre. Apró nüánsz itt már nem számítanak.

K. S mi lehet mindezeknek jogi következménye?

F. Az embert legfőlebb becsukják. De hát ez a rizikó, amely nélkül, amint az összes nemzetgazdászok megírták, nincs üzlet.

R.

Az aradi bankcsalók.

Ujabb részletek a váltómanipulációról. A vizsgálóbíró határozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Szántó Izidor és Ujházy Andor az ügyészség fogházában várják sorsuk fordulását. Ma a vizsgálóbíró is hozzájárult a rendőrség előzetes letartóztatást elrendelő végzéséhez. A bankban az igazgatóság ujabb és ujabb nyomaival találkozik annak a bűnös vezetésnek, mely az intézetet ebbe a kellemetlen helyzetbe sodorta. Oly sok a még most napvilágra kerülő bűn, hogy az igazgatóság valószínűleg *ujabb feljelentéssel súlyosítja a letartóztatottak sorsát.*

A ma napvilágra került részleteket az alábbiakban mondjuk el:

(Az előzetes letartóztatás fenntartása.)

A helyettes vizsgálóbíró ma egész nap tanulmányozta a Szántó Izidor és Ujházy Andor bűnügyére vonatkozó iratokat. A vizsgálóbíró mindkét terhelt kihallgatása után késő este hirdette ki végzését. A helyettes vizsgálóbíró az ügyészség indítványa értelmében és az ott kifejtett indokok alapján úgy Szántó Izidor, mint Ujházy Andor *előzetes letartóztatását fenntartotta.* A vizsgálóbíró ezt a határozatát rövid uton közölte az ügyészséggel és nyomban kihirdette a terhelték előtt. Szántó felfolyamodást jelentett be. A felfolyamodás felett legközelebb a vádtanács fog dönteni.

(Ujabb feljelentések Szántó ellen.)

Ma délelőtt már a bank részvényesei részéről is történt feljelentés Szántó ellen. Több zímándujfalui parasztember jelent meg az ügyészségen, a hol panaszukat jegyzőkönyvbe akarták vétetni. Innen a rendőrségre utasították, ahol jegyzőkönyvet vettek fel velük. A parasztok részvényt vásároltak Szántótól, annak fedezetül néhány korona készpénzt adtak át neki a nagyobb részét a részvény összegnek azonban váltóval fizették, melyet Szántó az ismert recept szerint magasabb összegre állított ki.

(Váltómanipulációk.)

Az igazgatóság alelnökétől halotta ma az Aradi Közlöny munkatársa, hogy oly hajmeresztő visszaélések nyomára bukkantak az igazgatósági tagok az iratok közti vizsgálat alkalmával, hogy legközelebb már *ujabb feljelentést kell tenni Szántó Izidor ellen.*

Wittich Sándor alelnök a következőket mondotta munkatársunknak, Szántó ma felfedezett manipulációjáról:

— Már ismeretes, hogy Szántó szívesen oly emberektől fogadott el váltót, akik mást, mint a nevüket aláírni nem tudták és csak üres blankettával jelentek meg a bankban, ahol aztán ő az adott kölcsönösszegnél magasabb összegre állította ki a váltót. Ezt visszleszámítottatta és az így nyert pénzzel tovább dolgozott.

Ma azonban rájöttünk arra is, hogy intelligens és a váltó kezeléséhez értő emberek vál-

tót is ily módon hamisította meg. Körülbelül négy hete történt, hogy egy a vidéken lakó uriember a saját és a felesége nevével ellátott üres váltó-blankettát küldött be Szántónak egy levél kíséretében. Három ezer koronát kért a váltó fejében. A blankettát nem állította ki.

A ma megtalált iratok közt lévő privát levelekből láttuk, hogy Szántó a háromezer korona elküldését ugyszólván napról-napra ígérte, de mindig talált elfogadható kibuvót arra, hogy a váltót rendezetlenül hevertesse. Az igazgató fiókjában meg is találtuk a váltót.

Annál nagyobb volt azonban meglepetésünk, amikor ma egy üzleti könyvben, melyben a visszleszámításra elküldött váltókat vezették be, azt láttuk, hogy az uri ember és neje által aláírt váltó ötezer koronára kiállítva elküldetett visszleszámításra. Ez megdöbbentett bennünket, annál is inkább, mert ma délután egy rendkívül energikus, de a tapasztaltak után érthető hangú levelet kaptunk a váltó aláírótól, amelyben visszaköveteli papirosát. Rögtön eleget tettünk kívánságának és intézkedtünk, hogy a visszleszámítási jegyzékben szereplő váltó történetét hitelesen megállapítsuk.

(A zálogházi ékszerek.)

Elmondotta még az alelnök, hogy ma tárgyalt az igazgatóság az Aradi Ipar- és Népbank vezetésével és megegyezésre is jutott a zálogintézetben elhelyezett ékszerek átvételre nézve. A Népbank hajlandó bármily összegű ékszert átvenni és ennek fejében kölcsönt nyújtani.

Az igazgatóság ezt a tranzakciót tudomására hozta a rendőrfőkapitányságnak is, mint elsőfoku iparhatóságnak és ma kijelentette Sárkot Domokos főkapitány, hogy tudomásul veszi a zálogtárgyakra a Népbanknál való további elzálogosítását.

(Visszatérés a halál küszöbéről.)

Csak most tudódott ki, hogy Ujházy Andor szerdán délután csak hosszú lelkifurdalás után határozta el, hogy átszolgáltassa magát a földi igazságszolgáltatásnak. Egy órai gondolkodás után szánta magát arra, hogy eleget tesz Greén Nándor főkapitány idézésének, megjelenik előtte, beismeri, hogy előkelő rokonsága nevére váltókat hamisított és Szántó Izidornak minden manipulációjában hűséges tettestársa volt. Ezt az egy órai időt rettentő belső küzdelemben töltötte ki. Ez még bepillantást enged Ujházy lelkébe. Magyarázat arra, hogy ennek az embernek az élete, épügy mint tanítómesteréé, a hazugságok végtelen láncolata, a hazugságoké, melyek természetévé váltak, úgy hogy egy pillanatra sem tud az igazsággal nyitlan és bátran szembe kerülni.

Ujházy Andor szerdán délelőtt azzal vett bucsut a családjától, hogy öt többé élve nem látják viszont. Felesége előtt égre-földre esküdött, hogy a báránynál ártatlanabb, a vezérigazgató döntötte tudtán és akaratán kívül a romlásba és ő, aki egész életén át a becsület és jellem mintaképe volt, nem éli túl a gyalázatot. Ugy beszélt még ebben az órában is, mintha vele történnék meg a világ leghallatlanabb igazságtalansága. Hozzá tartozóival a kétségbeesett, az ártatlanul üldözött dzsentlemant adta és kedden olyan hangú levelet írt apósának, pénzt kérve tőle az ügyei rendezésére, mintha egy kamarilla összeesküvéséről kellett volna magát féltetnie. Csupa erély, csupa nagy szólamok a korrektségről és egyeneseségről.

Felesége az utolsó pillanatig hitt neki. Keserves sirással bucsuzott férjétől, mert meg volt győződve arról, hogy ártatlanul hurcolják

és azt hitte, ha estig nem derül ki az ártatlansága, a férje megöli magát.

— Inkább a halál, mint a szegény.

Ezek voltak utolsó szavai, melyeket igazán szenvedő feleségéhez intézett. Az asszony látta, hogy férje Browning revolverét veszi magához. Négy óra volt a főkapitányhoz idézve. Már három órakor eltávozott hazulról és a Salaczparkba ment. Egy padon foglalt helyet. Mélyen gondolkodva bámult maga elé, sétabotjával az ut porában betüket rajzolt. Körülbelül huszpercig ült így egymagában, mikor hirtelen körülnézett. A park ama részén egy teremtet lélek sem mutatkozott. Ekkor sétabotját elhajította magától. Zsebébe nyúlt és kivette a revolverét. Nézegette, majd kiemelte belőle a tölténytartót, megolvasta a lövegeket, visszahelyezte a tölténytartót és egy-két másodpercig mereven nézett a fegyver csövébe.

A megfigyelőben — a jelenetnek egy rendőr volt a szemtanuja, aki megzavarta a halálba készülő embert — azt a benyomást keltették Ujházy mozdulatai, hogy *öngyilkosságot fog elkövetni.*

A rendőrt megpillantotta Ujházy és egy elsőrendő színész modorával erőltette a nyugalmat arcára, visszatette revolverét a zsebébe.

A botját a parkban hagyva, utnak indult a városháza felé. A rendőr figyelemmel kísérte és csak akkor tért vissza a parkba, mikor látta, hogy Ujházy belép a városháza kapuján. A portástól megkérdezte, vajjon Szántó Izidor megjelent-e a rendőrségen.

— Még nem láttam a nagyságos vezérigazgató urat, felelte a kapus.

— Mondja meg neki, ha jön, hogy mielőtt bemenne a főkapitány urhoz, szeretnék vele beszélni. Várjon meg, én azonnal visszajövök.

Távozott a városházáról és újból a parkba ment. A törvényszéki épület mellett haladt el, a fogház Marospartra néző fala mellett látták sétálni tíz percig. Szemtanuk állítása szerint revolver volt a kezében. Tízpernyi séta után végre elhatározta, hogy visszatér a rendőrségre, a hol már Szántó Izidort kihallgatták.

Négy óra után jelent meg Szántó és négy órakor váltották fel a szolgálatot tévő portást, aki tehát nem tudta megmondani a nagyságos vezérigazgató urnak, hogy Ujházy beszélni óhajtana vele a nevezetes és végzetes kihallgatás előtt. Ujházy bement Mikes Gábor dr.-hoz, aki vallatóra fogta és a bizonyítékok sulya alatt a halállal tusakodott ember *mindent bevallott.* Nem volt ereje az öngyilkossághoz. Elni akar és azt hiszi, hogy a töredelmes vallomás révén több jut neki ebből a könnyelműen elpazarolt kincsből.

(Drechsler báró szerepe a bűnügyben.)

Szántó Izidor, mikor Ujházyt a Hitelbankhoz főkönyvelőül szerződtette, kettős célt tartott szem előtt. Kapott egy munkaerőt, aki hajlandó volt teljes esztendeig ingyen dolgozni és azt hitethette el magával, hogy a főkönyvelő rokonsága révén előkelő összeköttetésekhez jut.

Különösen Drechsler bárót szerette volna megnyerni az intézet kötelékébe. A báró azonban hallani sem akart a bankról. Ezt nyíltan meg is mondotta többször Ujházy-nak, aki részvények vásárlására szolgáltatta fel. Kereken visszautasította a felkínált papirokat és nem is titkolta, hogy *nincs bizalma az intézet iránt.*

Szántóék azonban azzal keveset törődtek, hogy a bárónak mi a véleménye a neves pénzügyintézetéről és különösen annak derék vezérigazgatójáról, neki kellett egy reklámbáró és elhatározta, hogy Drechsler báró nevével az aradi Hitelbank fog büszkélkedhetni. A módját is előre megjelölte. Ha nem megy egyenes úton

megy csalafintasággal. Erre Ujházyt használta fel eszközü. Vétetett Ujházy apósával néhány részvényt és a részvények törzskönyvében egyszerűen Drechsler báró nevére írták be azokat. Ettől már csak egy lépés volt ahhoz, hogy a báró nevét a bankkal kapcsolatosan szerepeltesse. És Szántó vezérigazgató nem riadt vissza az ilyen lépésektől. Egyszerűen megtette őt a felügyelő-bizottság elnökévé és a mérleg alá már Ujházy oly lelki nyugalommal írta a sógora nevét, mintha ezt nem Szántó, hanem a báró parancsolta volna meg neki.

A fürdőző Arad.

★

Hullám nem veri nálunk a gátat
S nem hoz a sirály szirokkót,
Cifra uri yachtok sem cirkálnak,
Vizünkön nem jár angol, skót.
Nem ijesztget bennünket a cápa.
(Nyomában derű sem fakad,
Csendesen folyik a Maros árja
S minden a régiben marad.

A városház karcsu, büszke tornya
Ma is a negyedet veri
S a tanács a régi copfot hordja,
Bár a kulturát hirdeti;
S hogy a külszint is óvja, bemázol
Szurokkal utat és teret . . .
Künn az óvártéri strandon gyászol
Jövönkön már egy gyártelep.

Elmaradtunk — hiszen közmondásos —
Vadon nő itt az utifü,
Ha gyomlálják is néha a várost,
Am ez csak rövid életü.
Drágaságban már egyedül állunk
Es nyakra főre vesztünk pert
S mert szó marad az ígértet nálunk —
Ki tudja lesz-e konyhakert? . . .

Ki tudja? . . . És szólni senki nem mer.
De minek is, ha itt a nyár,
Már ilyenkor minden okos ember
A temesvári hidhoz jár.
Napfürdők lenge pongyolában
Es élvezi a jó vizet —
Igy segít magán a drágaságban
Ki busás pótdadót fizet!

(—kács.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hódmezővásárhely sajtópöre. Vásárhelyről írják: Csáky Lajos dr. tiszti főügyész a tanács megbízásából beszerezte a Jáger Mari esetéből kifolyólag a várost támadó hirlapokat. A főügyész a tanácshoz benyújtott jelentésében azt mondja, hogy Bródy Sándor ellen, aki „Az Ujság” hasábjain cikkezett a városról, nem javasolja a pör megindítását, mivel írásában határozottan kifejezett rágalmazás nincs. Ellenben föltétlenül törvény elé állítandó az a Hanzy nevezetű ur, aki a „Kolozvári Hirlap” egyik számában a legszemérmertlenebbül megrágalmazta a várost és annak társadalmát.

§ József főherceg erdőőrének meggyilkolása. Jelentettük, hogy Igréc Tódor miskei lakost azzal gyanúsította meg a csendőrség, hogy ő ölte meg József főherceg erdőőrét. Az aradi kir. ügyészség Igréc tagadásával szemben nem tudott bizonyítékokat szerezni és így kénytelen volt ellene az eljárást megszüntetni.

Vádak két ügyvéd ellen.

Hamis eskü és okirathamisítások.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

„Az isten uja.”

A per folyama alatt — mint az iratokból is kitűnik — Vászi Szávu súlyosan megbetegedett, felesége pedig megvakult. Az öreg babonás asszony ezt a soracsapást az isten ujjának tekintette:

— Lám — mondotta férjének — te azért betegedtél meg és én azért vesztettem el szemem világát, mert a fiunkat ily rutul kijátszottuk. Az isten bocsásson meg a mi bűnös lelkünknek.

Vászi Szávura feleségének ez a kijelentése nagy hatással volt. Elküldött a község házára, jöjjenek ki, fontos dolgot akar vallani. A községi irnok és négy tanu előtt az öreg Vászi a következőket vétette írásba:

— Igenis való, hogy az a szerződés, amelylyel az ingatlan vissza lett írva a nevemre, hamis. Fiam, Vászi Flóre sohasem volt Morár Valér dr. irodájában, hanem ő helyette vöm, Kantár Petru szerepelt eladóként, édes atyja pedig azonossági tanuként stb.

Az öreg Vászi nyilatkozata után nemso-kára meghalt. Itt kezdődött meg a bűnperek láncolata.

Az első bűnpör.

Itt indult meg az első bűnpör. Vászi Flóre édesatyjának nyilatkozata alapján okirathamisítás büntette miatt feljelentést tett Kantár Petru és id. Kantár Petru ellen. Miközben a bűnügyi eljárás folyt a két Kantár ellen, a polgári bíróság kihallgatta, mint említettük, Morárt és társait.

Kurtucz dr. így vallott: Vászi Flóret Morár dr. irodájából, — ahol irodavezető voltam — valamint édes atyám ügyvédi irodájából ismerem. Több ízben járt ott és érintkeztem vele többször. Onnét tudom, hogy a szerződést ő kötötte meg.

Morár dr. így vallott: A szerződés valódi, azt Vászi Flóre kötötte meg, akit ő ismer még abból az időből, amikor Suciu János dr. irodájában ügyvédjelölt volt.

Morár dr. és társainak a polgári pörben tett ez a vallomása, a büntető ügyben is kedvezőtlen eredményt idézett elő. Az ügyészség, hivatkozással ezeknek a tanuknak a polgári pörben tett vallomásukra, valóknak fogadta el az okiratot és úgy ifju Kantár Petru, mint édesatyja ellen a bűnügyi eljárást megszüntette. Ez a megszüntetés is jogerőre emelkedett.

A magánvádat ezután Vászi Flóre vette át és kérte a vizsgálóbírónál a vizsgálat elrendelését. Hangoztatta, hogy sem Morár Valért, vagy Kurtucz Kornélt, sem Suciu Jánost soha életében nem is látta. A vizsgálóbíró nem rendelte el a vizsgálatot.

Hamis vád.

Kantár Petru és édesatyja az ellenség folyamathoz tett bűnügyi jogerős megszüntetése után, Morár Valér dr. ügyvéd útján feljelentést tettek Vászi Flóre ellen hamis vád miatt. Az eljárás ezen a címen indult meg ellene. Vászi tagadta a bűnösségét és most is azt állította, hogy a szerződés hamis. Ujból kihallgatták a szerződést láttamozó tanukat.

Kurtucz ügyvéd, akit a gynlai főkapitány hallgatott ki, most már így vallott:

A nagyváradi főügyészség utasítására, az aradi kir. ügyészség nagyszabású bűnügyben folytat nyomozást. A bűnügy központjában két ügyvéd áll: Morár Valér dr. radnai és Kurtucz Kornél dr., akiket súlyos váddal terhel a főügyészség. Hamis esküvel, köz- és magánokirat hamisítás büntetével. Vádolva van ezenkívül az ügyvédekkel két paraszt is, ugyan csak magánokirat hamisítás büntetével. Az ügy rendkívül bonyolult és csak több évi hosszas eljárás után juthatott mai stádiumába. Elejétől kell elmondanunk:

Egy szerződés története.

Ezelőtt kilenc esztendővel Vászi Szávu szabadhelyi lakos átruházta tiz hold terjedésű, hatezer korona értékű ingatlanát ajándékozás jogaimén fiára, Vászi Flórére. A szerződés szerint Vászi Flóre ezzel szemben köteles volt az ingatlant terhelő 2500 korona jelzálog adósságot magára vállalni. Vászi Szávu holtig tartó haszonélvezeti jogot kötött ki magának. A szerződés alapján a radnai járásbíró az ingatlant Vászi Flóre javára bekebelezte.

Az öreg Vászi később megbánta az ajándékozást annál is inkább, mert emiatt leánya, Kantár Petruné is szemrehányást tett neki. Később összetűzés is volt apa és fiu között, mert Vászi Flóre megtagadta atyjának, hogy az ingatlant ezer koronával megterhelje. Az öreg megfenyegette fiát, hogy az ajándékozási szerződést fel fogja bontani. Ezután híre is kelt a faluban, hogy az öreg Vászi, — jól lehet időközben fia kétezer korona jelzálogadósságot kifizetett — vissza íratta magára az ingatlant. Vászi Flóre erre bement Radnára, hogy a telekkönyvi hatóságnál meggyőződjék a hír valóságáról. Ott legnagyobb meglepetésére arról értesült, hogy az ingatlant adás-vételi ügylet jogaimén tényleg atyjára írták vissza. Vételárul 800 korona volt feltüntetve. Nyomban elhatározta, hogy a tulajdonjog törlése iránt megindítja a pert, mert ő soha az átruházás alapját képező okiratot alá nem írta és így az csak hamis lehet.

Az első per.

A tulajdonjog törlési per az aradi törvényszék előtt folyt. Vászi Szávu a per folyamán azzal védekezett, hogy az adásvételi szerződés valódi, azt ő Morár dr. ügyvéd irodájában tényleg a fiával kötötte meg. Hivatkozott Morár Valér dr. ügyvéd, Kurtucz Kornél dr. ügyvédjelölt és Nuciu János ügyvédi irnokra, akik igazolták, hogy a szerződést tényleg Vászi Szávu és fia, Vászi Flóre kötötték meg egymással. Az valódi.

Itt meg kell jegyezni, hogy Morár Valér dr. egy 500 koronás váltó alapján, amely a járulékokkal együtt időközben felülhaladta az ezer koronát, végrehajtást vezetett az ingatlanra. A zálogjogot a bíróság a tulajdonjog iránt folyó per kimenetelétől függő joghatállyal jegyezte fel.

Morár ügyvéd és társai vallomása alapján Vászi Flóret a bíróságok jogerősen elutasították keresetével.

A szerződés megkötésénél Morár dr.-nál voltam mint irodavezető, amikor megjelent Vászi Flóre Vászi Szávu társaságában és a kérdéses szerződés írásba foglalását kérték. Miután ebben az időben rendkívül el voltunk foglalva, a szerződési blankettába tisztán a telekkönyvi számot irtuk bele s a felek azt aláírták. Mi a többi adatokat később töltöttük ki. A megjelentek közül addig senkit sem ösmertem. Vászi Flóre és Vászi Szávu személyazonosságát is csak akkor állapították meg. Hogy Kantár Petruék jelen voltak-e, azt nem tudom, ezeket sohasem ismertem és ma sem ismerem.

Nucu János szembesítés után elmondotta, hogy 1901. február 10-én, amikor a szerződés készült, Vászi Szávu eljött az irodába vejevel, Kantár Petruval — aki Vászi Flórenak mondotta magát — és megkötötték a szerződést. Az okiratot Kurtucz dr. készítette el és ő vele is előttemeztette.

Morár dr. ebben a pörben is határozottan vallotta, hogy a szerződést, amely az ő irodájában jött létre, Vászi Flóre írta alá és Kantár Petru nem is volt az irodájában.

Ezekkel a vallomásokkal szemben Eibensütz Mór községi írnok, Konopán Miklós községi jegyző, Komlosan Petru, Musztafa Vazul, Goran Jóca, Martin Vászta, úgy az eljárás folyamán, mint a törvényszéki főtárgyalás során azt vallották, hogy előttük Vászi Szávu kijelentette, hogy a szerződés hamis, azt vejevel, Kantár Petruval kötötte meg.

Az aradi királyi törvényszék Morár dr. és társai vallomása alapján két rendbeli hamis vád büntette miatt Vászi Flóret elítélte hét havi börtönbüntetésre. Mikor a szerencsétlen ember előtt ezt az ítéletet kihirdették, hangos zokogással támolygott ki a teremből.

Hamis eskü és okirathamítás.

Vászi Flóre ügyvédje, Jancu Kornél dr. aradi ügyvéd terjedelmes felelőbeadást adott be az elítélés ellen. Az írásbeli felelőbeadás és a táblai tárgyaláson történt szóbeli előterjesztésében, nem kevesebb mint harminc rendbeli bizonyítás kiegészítés iránti indítványt adott be, amelyekkel Morár dr.-nak perdöntő vallomását kívánta megerősíteni. Morár ügyvédnek egész garmada fegyelmi ügyöt piszkálta fel Jancu dr. Rámutatott arra is, hogy Morár ügyvédnek érdeke volt abban, hogy Vászi Szávu fiával szemben a polgári pert megnyerje, mert az ő követelése az ingatlanra a per kimenetelétől függő hatálylyal volt bekebelezve s ha Vászi Szávu pervesztessé válik, az ő javára bekebelezett zálogjogot törölni kellett volna.

Harminc rendbeli ítélettel kívánta megerősíteni Morár dr. vallomását.

Kurovszky Ferenc, a nagyváradi tábla főügyésze tartotta meg ezután beszédét. A főügyész beszéde a vádlott védőbeszéde és Morár dr. és társai vádbeszéde volt. Kijelentette beszédében, hogy az ügy tiszta. Bizonyítás kiegészítésére szükség nincs.

A királyi ítélet-tábla Vászi Flóret a vád alól felmentette és egyben a főügyész indítványához képest elrendelte, hogy a

Morár Valér dr. és
Kurtucz Kornél dr.

ellen fennforogni látszó hamis eskü, magán és közokirat hamisítás büntetésének megtorlása végett, továbbá a két Kantár Petru ellen fennforogni

látszó magánokirathamítás büntette miatt az összes iratokat az aradi királyi ügyészséghez átteszi.

A tábla ítélete ellen Morár Valér dr. mint a sértettek képviselője semmiségi panasszal élt, de azt a királyi kuria elutasította és így az ítélet jogerőre emelkedett.

Az aradi ügyészség most elrendelte a nyomozást Morár Valér dr., Kurtucz Kornél dr. és a két Kantár Petru ellen és annak vezetésével ifj. Salacz Gyula radnai főszolgabíró bizta meg. A nyomozás adatairól ez idő szerint még hallgatunk, mert az még hivatalos titok. Az ügyészség azonban már legközelebb meg fogja hozni határozatát.

Nyári karikatúrák.

*

I. Etta és a tennisz.

— Mit szól hozzá édes Csillagné nagysád, a leányom, az Etta nem akar tenniszezni.

— Ne mondja. És miért?

— Attól fél, hogy lefogy. Pedig a tennisz nagyon hizlaló sport. Ő inkább ül és zongorázik, vagy franciául társalog, de tenniszezni nem akar.

— Hát nézze édesem, ha nem akar, úgy hagyja és ne erőltesse.

— De hogy néz az ki, egy Hologhegyi Etta ne tudjon tenniszezni. Ha már a versenyeken nem vehet részt, hát nem bánom, de legalább valamit tudjon.

Ebben a pillanatban ért oda a hölgy, akiről ezek a szívetkeserítő dithirambusok szóltak. Etta kisasszony, aki nem akart tenniszezni, meglehetősen sovány volt és ennek következtében az orra aránytalanul nagy volt. De hát ő minderről nem tehet.

A megtestesült típusa volt azoknak az uri lányoknak, kik az ugynevezett házias nevelést kapják. Vagyis délelőtt levágott ujjú keztyükben s cseppet sem ideális kosztümben forognak a szobában és főznek a konyhában. De délutánoként varrnak a szombat kivételével, szép nyári ruhákat, hogy a fürdön, vagy nyaralóhelyen minél jobban tüntethessenek. Szombaton pedig lemennek a korzóra és hangosan beszélnek a Novák Irénről, hogy milyen elragadóan bájos és Szendreyneről, aki feülmulthatatlan a táncban.

Most is hangosan beszélgetve vált el egy fiatalembertől, kinek olyan savanyu ábrázata volt, mint egy ecetes uborka éretlen korában. De kérem, a fürdön örülni kell, ha egy lány tud „fogni” egy fiatalembert. T. i. fürdön az urak mind az asszonyok körül legyeskednek. És ezek a kétes multu, de divatosan öltözködő asszonyok, kik törve és kétségbeesztő otrombasággal beszélnek a francia nyelvet, ezek képesek úgy lebilincselni az urakat, hogy a boldogtalan lányok ugyancsak sóhajtozhatnak utánok.

Ettának sikerült „fogni” egy komoly fiatalembert, kivel mindennap folyton együtt volt, de a mama tudta nélkül.

— Ettám, nyájaskodott a mama, ki volt az a feltűnően csinos fiatalember, ki idáig kísért?

— Az? felelt Eta affektájt unottsággal, Halomhegyi doktor.

— Ah igen? No és...

A többi nem tartozik ide. A szíves olvasónak bátorodom tudomására hozni, hogy Halomhegyi nem doktor, hanem egy nagy zsákúzetben könyvelő. Ezt sikerült Ettának beugratni a házasság szent kötelékébe, mert egy hónap mulva az eljegyzettek boldog rovatában lehetett olvasni a nevüket.

De egy év mulva már Etta akart tenniszezni. Önök bizonyára tudni fogják miért? (2)

II. Budakeszin.

Előre becsajtom, hogy Budakeszin nincs se kursalon, se strand, se terras, ahol a vendégek találkozhatnak, hanem van egy erdő, az erdőben van egy hosszú kavicsos ut, ahol a vendégek korzózhatnak, reggel, délben, délután és este. Ezen a korzón képviselve van az egész Dob-utca, Rombach-utca, Sip-utca és Kerepesi-utca és a Király-utca felső vége. Szóval mindazok a boldog emberek, kik olosón jó levegőt akarnak szívni.

Menjünk tehát úgy inkognitóban végig a Budakeszi strandon és lessük meg azt a nagyszerű hatalmas momentumot, mikor Baumgarten Rózsika bucsuzik társaságától, mert vissza kell neki menni Pestre. De nem soká marad Pesten, mert a nagynénivel tovább utazik.

(Különös, hogy a lányoknak mindig van tartalékban egy néhány ilyen jótékony nagynéni.)

— Hát mondja aranyos Rózsika, igazán visszamegy Pestre? — kérdezte egyik kis zöld kereskedelmista udvarlója a Rózsikának.

— Visszavonhatatlanul, nevetett Rózsika, pálcikájával a lombokat verdesve.

— Tartozom a szíves olvasónak avval a valamással, hogy itt Budakeszin lányok viszik a fiatalemberek sétabotját. Az ugyan, egy kissé különös divat, de ők ezt sikkesnek találják.

— Hanem remélem, fog küldeni egy pár képeslapot? — kérdezte Rózsika, megkopogtatva udvarlójának girardi kalapját, mert az félrenézett.

— Oh, micsoda kérdés? Mindenuap kettőt. Apropos! hol is lakik Rózsika.

— Hát egyelőre csak irjon Pestre. Aztán majd tudósítom, hogy mikor utazom és merre megyek. Először valószínűleg Svájcba megyek Radeguntba; onnan Berlinbe és onnan a francia Rivierára Nizába.

— Átmegyén Monte Carloba?

— Nagyon természetes.

— Kivel utazol, Rózsika? — fordult hozzá egyik kis barátja, egy jómódu cipőkereskedő leánykája.

— A Róza nénivel és Poldi bácsival. Bécsig expresszen megyünk, onnan gyorsan tovább.

Alkonyodik. A budakeszi erdőre, a strandra és a korzózó közönségre ráborul a lármás este. A közönség szállingózik hazafelé, hol azután az udvaron a szép csillagfényes estben, az istálló szomszédságában elköltik a párolgó illatos vacsorát.

Rózsika is bucsuzik. A szemecskéi harmatosak lesznek a bucsuhangulattól. És ez a milieu amelyben mindez történik. Körül a susogó, méla erdő, a szálldogáló, tovasurránó Jánosbogarok, felül a sötét ég csillagmíriardjával. Hisz ez könnyre indít. Rózsika elbucsuzik mindenkitől és megy hazafelé. Közben pedig elgondolja, hogy milyen jó lenne, ha csak a tizedrésze igaz volna annak, amit itt összehazudott.

Mégis boldogság ez az élet. Az ember hazudik a saját zsebére. Pedig nincs haszna belőle. No nem?...
Salgó Márton.

TANÜGY.

Értesítők.

— Az aradi kereskedelmi iskola.

Az aradi felső kereskedelmi iskola és a vele kapcsolatos internátus tavalyi működéséről szóló jelentést most adta közre Abrai Lajos felső keresk. iskolai igazgató. Az intézetnek az elmúlt évben 240 növendéke volt; érettségi vizsgálatra becsáttatott 72, akik közül megfelelt 54, a jelentkezők 76%-a. A jelentésnek érdekes sorai ezek:

A most befejezett iskolai évben az ország 42 felső kereskedelmi iskolájába összesen 7858

növendék iratkozott be, hétszázal több, mint a megelőző évben. Csakis örülnünk lehet, hogy ezeknek az iskoláknak révén, amelyekhez még két főiskola is csatlakozik, hazánkban a közgazdasági ismeretek s a közgazdasági szellem erős hullámokban terjed, mindamellett alapos az aggodalom, hogy a túltermeléssel szemben mielőbb visszahátas fog jelentkezni; mert az ország mezőgazdasági és ipari termelése még nem bír el annyi közvetítőt, a pénzintézetek szaporodásának pedig szintén meg van a maga természetes határa.

Erdemes a megemlítésre a jelentésnek az a része, a mely az iskola belső életének egy szép újítását jegyzi föl, a következőkben:

A március tizenötödikét megelőző héten, gondos előkészítés mellett, megszavaztattuk a növendékeinket minden osztályban arra nézve, hogy tanulórsaik között kiket ismernek *erkölcsi tekintetben a legérdemesebbeknek*. A szavazás eredményét a tanári testület lelkiismeretesen felülvizsgálta és jóváhagyta. A március idusán tartott iskolai ünnepen ezeket a növendékeket márciusi ifjakká avattuk, nyilvános fogadalmat tétetvén velük az intézeti lobogóra, hogy egész életükben munkások, becsületesek és hazájukhoz hűvek lesznek. Ezzel egyben március tizenötödikének nemzeti tartalmát egy új vonással; a *nemzeti konfirmáció* szokásával óhajtottuk gyarapítani.

Az iskolával kapcsolatos internátusnak huszonhat növendéke volt.

A diplomás rablók bünei.

Szembesítés a kórházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A miklózlazuri diplomás rablók ügyében ma érdekes fordulat történt. A súlyosan megsérült Neumann Mórt, aki jelenleg a nagyváradi zsidókórházban fekszik, ma szembesítették Popescu Aurél jegyzővel. Neumann nemcsak hogy újból felismerte Popescut, mint aki a rablás éjjelén álarcban nála járt, hanem hivatkozott arra is, hogy felesége dulakodás közben egy székkal megütötte Popescut. A jegyzőt azonnal megvizsgálták és *konstatálták rajta az ütés nyomait, két foltokat*. Popescu ennek dacára állhatatosan tovább tagad.

Nagyváradról az ügy mai eseményeiről a következő újabb részleteket jelentik:

A királyi ügyész és vizsgálóbíró a mai nap folyamán is erélyesen folytatta a nyomozást a miklózlazuri diplomás rablók bűnügyében. Dacára a terhelt bizonyítékoknak, Popescu Aurél jegyző még mindig tagad.

Neumann Mór állapota ma már annyira javult, hogy ki lehetett hallgatni. Neumann elmondotta a vizsgálóbírónak a rablás egész lefolyását.

— Mikor fiaim segítségemre siettek — mondotta — és lerántották az egyik rabló álarcát, nyomban felismertem, hogy az illető Popescu Aurél, községünk jegyzője.

A délutáni órákban Popescut a kórházba vitték, ahol a vizsgálóbíró és ügyész jelenlétében szembesítették Neumann Mórral. Neumann most is határozottan kijelentette, hogy a rablóvezér Popescu volt. Mikor a jegyző erre fejével tagadólag bólintott, Neumann rászólt:

— Jegyző ur, ne is tagadja, ön volt az álarcos rabló.

Neumann ezután elmondotta, hogy mikor felesége segítségére sietett, egy székkal neki ment a rablóvezérnek és megütötte. Valahol meg kell rajta az ütés nyomának lenni, mert fel is kiáltott fájdalmában.

Popescut erre megvizsgálták és tényleg megtalálták testén az ütés nyomát. A jegyző erre elsápadt, de megmaradt merev tagadása mellett. A hatóság erélyesen folytatja a nyomozást.

Repülő szabadalmak.

(Föltalálók csodaszörnyei.)

Magyarország egy kissé elmaradt a repülésben. Külföldön egyre-másra aratják sikereiket és kudarcaikat a repülőgépek föltalálói, de nálunk a legtöbb terv csak terv marad s még jó, ha a papíron levő ábrákból modellek lesznek. Az utóbbi esztendőben a tervek egész tömege született meg, amelyek versenyre kelnek egymással a szabadalmi hivatalban s a legtöbbjük nem annyira repülő, mint inkább nevetető gép. Felsorolunk egy pár ilyen mulatságos tervet.

1. *Az önfelfújó gép.* Az önfelfújást nem úgy kell érteni, hogy itt valami hólyagról van szó, amely önmagától földuzzad és elszáll. Dehogy! Közönséges léghajó lenne ez, amilyennel Zeppelin kísérletezik. Ez a repülő masina úgy működik, hogy ráfúj saját magára s ezáltal száll a levegőben. Trombitászerű tölcserék nyulnak ki a gépből és a trombiták tölcseréi visszafelé, a gép testéhez fordulnak. Ha most a masina közepéből, egyik vagy másik trombitába levegőt fujtatnak, akkor a levegő a trombita tölcseréből nekifordul a gép testének s azt erre vagy arra fujja. Így lehet működésbe hozni az alulról fölfelé néző trombitát és akkor a gép föl száll. Ha oldalról fujnak a trombiták, előre vagy hátra megy, ha pedig a felső tölcseréből süvit ki a levegő, a gép leereszkedik. Ez az önfelfújó gép s aki föltalálta, a legkomolyabban veszi.

2. *A forgó szita.* Ez se utolsó gondolat. Malomkerékszerűen egymásba fonódó sziták sorakoznak körbe. Ha a sziták elindulnak, a gép elkezd szállni. A sziták tengelyével azután irányt lehet szabni a repülésnek. Még szép a föltalálótól, hogy művét nem akarja egyben jég-só szitálására is berendezni. Ennek hasznát lehetne venni a levegőben, ha nagy szemű jég esik a felhőkből.

3. *A vasmadár.* Ez igazán a fából vaskarika, mely vígan száll a levegőben. A vasmadárnak óriási vasszárnyai vannak, amelyeken a madarak redőny-szerűen elhelyezett tollait szelepek helyettesítik. Ha a vasmadár fölemeli a szárnyát, a szelepek fölnyílnak és keresztülboacsajtják a levegőt; ha pedig lecsapódnak a szárnyak, teljes erővel nehezdednek a levegőre és a madár fölemelkedik. A föltaláló mindent jól megcsinált, s olyan erős a vasmadara, hogy azt semmiféle vihar nem tudja szétrombolni. A vasmadár szárnyait, ha kellő számú lóerő van hozzá, mozgatja is. Nyílnak, csukódnak a szelepek, de a madár nem mozdul a földről. Szóval annyit ért a repüléshez, mint egy vasmacska, amit a földbe akasztanak.

4. *Az asztalkák.* Nagyszerű eszme! Négy asztalka egymás mellett. A teteje mindegyiknek vaszonból. Ha a gép már a levegőben van, az egyik asztal tetejét le lehet eresztetni. Itt a gép lefelé billen, mert nincs, ami a levegőn feküdjék. Billenés után váltogatva hol az egyik, hol a másik asztalka vászonlapját kell lehuzni és a gép folyton billen. Ezek a billegő mozdulatok azután állandó mozgást adnak a gépnek, amely így repül. De hogy jut az egész a levegőbe, hogy legelőször billegjen? Ez még titok.

5. *A zenélő repülőgép.* Ha nincs is még megoldva a repülőgép, arra is kértek már szabadalmat, hogy ami nincs, muzsikáljon. A repülés által okozott légnyomást arra használja fel a föltaláló, hogy a szájharmonikához hasonló hangszereket megszólaltasson. Ez tényleg nem lehetetlen dolog s ha megvan a repülőgép, utközben a Varázskeringőt és az Apache-indulót is fujhatja. Ez égi kirándulások alkalmával nagyon kellemes. Légi háborúk esetén fölzughat a R. kőzi-induló is és a légi temetésekön gyászadalokat zokoghat a hangszer. Egyelőre azon-

ban csak úgy szólal meg, ha a föltaláló maga fúj bele.

Az utóbbi időkhöz nem volt fórumuk a magyar repülőknél. Ha föltaláltak valamit, siettek bejelenteni a szabadalmi hivatalnak, nehogy elrabolja valaki drága eszméjüket. Amióta azonban me alakult az automobil-klub repülőgép-osztálya, van már hova fordulni. Nosza sietnek tömegesen a föltalálók a klubba, ahol mindekelőtt anyagi támogatást kérnek. Kétségbejött ötletekkel jönnek és ha nem fogadják őket tárt karokkal, nyomban kitör a fölháborodás.

Meg kell hallgatniok! Nem magamért kérem ezt, hanem az emberiség nevében.

A lázas föltalálók nagyrészt nem szélhámosok. A legkomolyabban hisznek vásmadár-ukban, forgó szitájukban s egyéb légi csodaszörnyekben. És ha e találmányok nem is ragadnak senkit a levegőbe, a zseniális föltalálót — sajnos — előbb-utóbb a Lipótmezőre juttatják.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Tatárjárás, operett. Est: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.

Hétfő: Csókkirály, operett. Kovács Lili vendégfelléptével.

Kedd: Ingyenélők, népszimű. Kovács Lili vendégfelléptével.

Szerda: Mozgófényképek, bohózat. Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.

Csütörtök: Az Őrnagy ur, bohózat. Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.

Péntek: Bőregér, vígjáték. Komlóssy Emma felléptével.

Szombat: Táncos huszárok, operett. Komlóssy Emma felléptével.

* **Vendégszereplés.** Hétfőn és kedden Kovács Lili, a kecskeméti színház tagja lép fel vendégként a nyári színházban. Kovács Lili hétfőn a Csókkirályban, kedden az Ingyenélőkben lép fel.

* **Tapolczay és Vendrey.** Szerdán és csütörtökön két érdekes repliz lesz. Szerdán a pompás Kadelburg-féle bohózatot, a *Mozgófényképek*-et játszik, csütörtökön pedig az *Őrnagy ur* című kacagtató francia bohózat kerül színre. Mindkét darabban a főszerepeket Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc, a színház kiváló vendégművészei játszik.

* **Komlóssy Emma Aradon.** A színház állandó vendégművésznője, Komlóssy Emma pénteken és szombaton lesz vendége a nyári színházban. A művésznő pénteken a Bőregérben, szombaton a Táncos huszárokban lép fel.

* **Az Uránia-színház vasárnapi műsora.** Kilenec számból álló fényes műsorral szórakoztatja vasárnap délután a közönséget az Uránia színház. Valóságos szenzációk szerepelnek ezen a fényes műsoron. Hogy egyebet ne is említsünk, bemutatják a *Zeppelin II.* legutolsó felszállását, mely egészen a leszállásig pompásan sikerült. Zeppelin ma kétségtelenül a legkiválóbb aviatikus, akinek a legnagyobb sikerei vannak a levegő meghódításáért folytatott küzdelemben. A műsor másik kiváló száma a francia pezsgőgyártás. A világhírű italgyártásának titkát természetesen nem lehet ellesni a képről, azonban fogalmat alkothatunk magunknak arról, hogyan készül a drága ital. A műsor többi száma is alkalmas arra, hogy a közönség kitűnő szórakozást találjon az Urániában. 790

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZAMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

HIREK.

Az aradi gyorsvonat veszedelme.

Megakadályozott vasuti karambol.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17

Ma délután könnyen halálos kimenetelű vasuti katasztrófa történhetett volna az aradi gyorsvonattal, ha a mozdonyvezető észre nem veszi a bajt s így sikerült neki elhárítani a szerencsétlenséget.

Ma délután 4 órakor a Tövis felől jövő 603. számú gyorsvonat teljes menetsebességgel robogott be az aradi állomásra. A viadukt alatt a gyorsvonat hirtelen megállott. Az utasok ijedten ugráltak ki a kocsikból, mert nem tudták mire vélni a vonat váratlan megállását. Akkor látták, hogy a gyorsvonat mozdonyával szemben alig két lépésnyire, egy mozdony áll s így megértették, hogy csak pár pillanat előtt még komoly veszély fenyegette valamennyiök életét. Az elhárított katasztrófa előzményeiről ezt a fölvilágosítást kaptuk:

A 609. számú tehervonat mozdonya délután tolatott a pályaudvaron. Annak ellenére, hogy a szabályzat szerint valamely vonat érkezése előtt tíz perccel nem szabad tolatni az állomásban, most még is elengedték a tehervonat gépjét, amely az Erdély felől érkező gyorsvonat sínén robogott kifelé az állomástól. Vele szemben jött az erdélyi gyorsvonat, amelynek mozdonyvezetője, Kiss Dániel azonnal észrevette a nagy veszélyt, gyorsan ellengőzt adott s így sikerült a vonatot megállítania. Ugyanekkor állították meg a tehervonat mozdonyát is. Így sikerült az összeütközést elhárítani. Az ügyben szigorú vizsgálatot indítottak.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 18-án az időjárás: meleg, zivatarok.

— A vársáncban talált ereklyék stbst. Megírtuk, hogy az aradi térparancsnokság a magáénak mondotta azokat az ágyugolyókat és robbanószer részeket, melyeket a hidmunkások a hármaskapuval szemben fekvő és bontás alá került sánc árkában találtak. A katonai parancsnokság el is vitette azokat azon a címen, hogy azok az ő területén voltak. Ma aztán kiderült, hogy a terület nem a katonaságé, hanem a pénzügyminiszteriumé. A miniszterium annak idején, mikor a város a hidmunkákhoz kérte, formálisan el is vette és a városnak átadta használat céljából. A tanács felírta a pénzügyminiszteriumhoz, hogy az ereklyéket engedje át az aradi múzeumnak, a térparancsnokságot pedig megkeresi, hogy ne szállítsa Bécsbe a tárgyakat, míg a pénzügyminiszterium válaszából meg nem tudja a város, vajjon kit illetnek meg az ereklyék?

— Gerhard Hauptmann levele Bülowhoz. Berlinből táviratozzák: Hauptmann Gerhard a következő táviratot küldte Bülow herceghez:

„Ebben a pillanatban nagyon mélyen érzem az egész német nemzet fájdalmát; hivatalból való távozását. Engedje meg legkegyel-

mesebb herceg, hogy azok közé sorakozzam, akik a pillanat keserű nagyságát teljes terjedelmében átérzik. Igazi hódolattal és legmélyebb tisztelettel: Hauptmann Gerhard.“

Bülow erre a táviratra a következő választ írta: „Fogadja szíves köszönetemet táviratáért, amely nagy és igazi német érzéséről és az irántam való barátságáról tesz tanúságot. Legjobb kívánságokkal az Ön igaz hive: Bülow herceg.“

— A cigánytelep veszedelmében. Wekerle törvénye negyvennégy cigánytelepi házat fenyeget veszedelemmel. Az új házadó törvény, mely még a vakablakokat is adóval sújtja, kimondja, hogy minden zug, melyben ember meghúzódhatik, házadót fizet. A kataszteri összeírás alkalmával a bizottság a cigánytelepen negyvennégy olyan épületet talált, melyben vagy egy négyzetméternyi kamara, vagy a bubos-kemence alja, ágrólszakadt koldusoknak van albérlésbe adva heti husz vagy harminc fillérért. A törvény szerint ez a jövedelem megadóztatandó és ha a „háziur“ nem fizet, akkor az állam a városon hajtja be a házadót, mely aránytalanul magasabb, mint az a nevétségesen csekély bérjövdelem. Ha a város a törvény szigorával kísérli meg a cigányokon a behajtást, akkor megakadályozza a telep kiépülését, sőt azzal is kell számolnia a városnak, hogy a mostani tulajdonosok egyszerűen itt hagyják a néhány száz korona értékű ingatlanokat és visszatérnek az „adómentes“ sátorokhoz. A tanácsülésben élénk vitát keltett a cigányok házainak megmentése és Sarlot Domokos főkapitány indítványára elhatározta ma a tanács, hogy a cigánytelepre fordított évtizedes munkát megmenti. A közgyűléstől azt fogja kérni, hogy egy megokolt felterjesztésben kérje a belügyminisztert segítségre. A kormány évek óta hangoztatja, hogy a cigánykérdést meg kell oldani, az országut vad fiaiból embereket kell teremteni és ime, most maga a törvényhozás teszi tönkre azt a sok fáradságot, melyet Arad város a maga cigányainak hasznos polgárokká változtatására fordított.

— A törvényhozók — ugyancsak a főkapitány — bizonyára nem is tudnak arról, hogy Arad szerencsésen megoldotta a maga cigányproblémáját és bizonyos, hogy ha tudomására hozzák a belügyminiszter utján a pénzügyminiszternek, hogy néhány korona adó miatt az egész fejlesztést visszatéríti a nehezen kiertott fertőbe, akkor nem fog ragaszkodni a törvény betűihez és kivételes intézkedést hoz a cigánytelep házaira. Addig is, míg ez megtörténik, legjobb lesz a cigányokat eltüntetni egyes lakrészeknek nevezett lyukak bérbeadásától.

A tanács magáévá tette a főkapitány érvelését és bizonyára a belügyminiszterium is segédkezni fog nyújtani, hogy Arad egyik legérdekesebb alkotását megmentse a pusztulástól.

— Az új zsinagóga építése. A legutóbbi közgyűlés napirendjéről levették az aradi zsidóhitközség telekkérvényét, mert a nyári színház esélyes lebontása után emelendő új aréna építési költségeit a közgyűlés nem ismerte és azt sem tudta volna meghatározni, mennyi használható építési anyag van a nyári színház épületében. A tanács ma tartott ülésében utasította a mérnöki hivatalt költségvetés elkészítésére, hogy ennek alapján meg legyen állapítható, mekkora áldozatot kell hoznia a városnak a nyári színház lebontása által és a teleknek zsinagóga céljaira történendő átengedése révén.

— Házasság. Szilasi Zelmát, özv. Schulhof Károlyné bájos és szép nevelt lányát augusztus 1-én vezeti oltárhoz Raucher Emil.

— A főkapitány és a tülkölés. A miatt nagyvárostit játszunk, zajos és színes külsőségekben igyekszünk a fővárost, sőt Páris is utánozni, az alatt a városházán a falusi parlamentek egy epizódja esett meg. A főkapitány, a merész ujtó eltiltotta a disznósordáknak a tülkölést. Bizonyosan úgy áll a dolog, hogy a merre a osordák ballagnak, már olyanok is laknak, akiket nem áldott meg a sors egy, vagy több süldővel. Ezeket hajnali négy-öt órakor szintén fölkellette a kondás muzsikája, a nélkül, hogy erre az ébresztésre nekik szükségük lenne. A főkapitány tehát elrendelte: a tülkölés, mint különben is falusi szokás, elhagyandó. Csakhogy, mint minden reform, ez is forrongást szült. A gazdák egy része Don Konstantin vezetésével, a polgármester elé vonult s kérte: hagyják meg a tülkölést. Sokkal nagyobb baj az, ha egy tehén nem jut ki a legelőre, mintha egy pár kisebb ur korábban kénytelen fölkelni. A polgármester kellően értékelte az ügyet: kiadta véleményadás végett a gazdasági széknek. A gazdasági széknek ez volt a véleménye: igenis, maradjon meg a tülkölés. Így került a tülkölés-affér ma a tanács, mint döntő fórum elé. A főkapitány a gazdasági szék véleményével szemben a maga álláspontját védte.

— Ma már minden háznál van óra; nincs szükség arra, hogy a tüllökkel tudassák, mikor kell a tehenet, malacot kihajtani. Sőt már minden malac is tudja, hány óra...

A tanács nem merte az évszázados szokást egyszerre kivégezni, hanem visszaadta az aktákat a főkapitánynak, hogy az tárgyaljon újra az érdekeltekkel. Hátha lehet a tülkölésnek olyan fermáját találni, amely jobban beleilleszkedik a modern városi életbe. Ha például a kondásokat automobil-kürttel látnák el...

— A Gyermekvédő Liga sorsjegybotránya. Közöltük ma, hogy milyen nagy a fölháborodás a Gyermekvédő Liga sorsjegynyereményeinek értéktelensége miatt. Erre vonatkozólag a liga titkára az alábbi nyilatkozatot teszi: Tervezetünk szerint szerint 20.500 darab nagy nyeremény van, tehát legalább ötször annyi, mint bármely eddigi tárgysorsjátékánál volt. Mi azonban meghálálendő azon áldozatokat, amelyeket a nagyközönség a Gyermekvédő Liga érdekében ismételtlen hozott, gondoskodtunk arról, hogy azok, akik a fenti 20.500 darab nagy nyeremények egyikében sem részesülhettek, illetőleg sorsjegyeik nem huzattak ki, egy ezüst kis nyereményhez jussanak, amelyek valódiságáért az anyagi felelősséget el is vállaljuk. A sorsjegy háttérjén világosan és félremagyarázhatatlanul olvasható az egész játéktervezet és így mindenki eleve tájékozva volt a sorsjátékról. Az tehát teljesen és természetesen lehetetlen, hogy mindenki 50 koronás nyereményt kapjon, mert ez esetben nemcsak, hogy nem maradt volna a gyermekek megmentésére mintegy 150000 korona, hanem a gyermekek meglévő vagyonát is szét kellett volna osztani a sorsjegy-tulajdonosok között. Nekünk egy kitűzött célunk volt és van, hogy pénzt, sok pénzt szerezzünk a társadalom kis mostoháinak megmentésére.

Kitűnő tisztséggel

Szántó J. Béla,

a Gyermekvédő Liga titkára.

— A vaggongyár nem fizet követelvényt. Ezt már ugyan egyszer kimondotta a közigazgatási bíróság, de a tanács, hogy a gyárral kötött szerződéseknél elkövetett hibát legalább a bírósági ítélet életbeléptetésének kitolásával egyensúlyozza, perújítással élt. A perfelvételt kérő beadványban semmi újabb indokkal nem tudta támogatni a maga igazát, a közigazgatási bíróság ezen az alapon el is utasította a kérelmet és most már végleg el van döntve, hogy a vaggongyár a beérkező szállítmányokért követelvényt nem fizet.

— **Összeesküvés a szerb király ellen.** Belgrádból táviratozzák: Szerbiában titkos bizottság alakult, amely a Karagyorgyevics-dinasztia elűzését tűzte ki célul. A titkos bizottság, amely a „Komit” címet viseli proklamációt tett közzé, amely Péter királynak és családjának detronizálására szólítja fel a népet. A kiáltvány azt mondja, hogy Péter király a legutóbbi nemzetközi események alkalmával csufúságot hozott a szerb népre, és abban, hogy György királyfi a nemzet vagyonát eltékozolta, a királynak sok része volt.

— **Husvizsgáló tanfolyam záróvizsgálója.** A múlt hó 16-án megnyílt első husvizsgálói tanfolyam vizsgáját ma szombaton tartották meg a közvágóhidon, a husvizsgálói rendeletben előírt bizottság előtt, melynek elnöke Kellner György m. kir. főállatorvos, tagjai pedig: Posgay Lajos dr. városi th. főorvos és Egry Gyula városi m. kir. állatorvos tanfolyamvezető voltak. A vizsgán megjelentek: Sarlot Domokos főkapitány, Nyitó Pál pécskai és Rákóczy József aradi járási m. kir. állatorvosok, Erdős Ignác városi; Démath Tamás kurticsi, Dobó Antal ujszentannai körállatorvosok. A bizottság a vizsgára jelentkezett 13 hallgatót husvizsgálói teendők végzésére képesítettnek találta s az erről szóló bizonyítványt nekik kiadta. A „képesített husvizsgálók” névsora a következő:

Avedik D. János okl. jegyző Mikalaka, Bildhauer Bernát kovácmester Józshely, Dobos Antal rendőrőrmester Buttyin, Hatzelhoff Ferenc okl. jegyző Aradszentmárton, Id. Nagy József községi irnok Soborsin, Sepsi Lajos kovácmester Pankota, Szegedi Kálmán községi irnok Székudvar, Vadász Géza állami tanító Szentleányfalva, Vagaló Kornél földmives Magyarád, Vagaló Tódor kézbesítő Világos, Vank Pál szücsmester Világos, Zielbauer János közs. rendőr Elek, Zollner János borbély Ujpanát. A II. tanfolyam augusztus hónapban tartatik.

— **Gondoskodás a negyvennyolcas honvédek temetéséről.** A negyvennyolcas honvédek, akik vagyontalanul halnak el, ezentul közkölségen fogják eltemetni. Mint budapesti tudósítók jelentik, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma körrendeletet adott ki, amelyben a vagyontalanul elhalt 1848—9-es honvédeknek tisztességes eltemetetésükre vonatkozólag ad utasítást valamennyi községnek. A törvény értelmében — mondja a rendelet — a szegényeket és közsegélyre szorultakat a község köteles eltemetni. Ebből folyólag a vagyontalanul elhalt honvédeknek tisztességes eltemetetését az illető községek tartásuk szigorú köteletségüknek. Amennyiben pedig erre valamelyik város képtelen lenne, akkor a miniszterelnök a maga részéről intézkedett, hogy a vagyon nélkül elhunyt honvédek eltemetési költségeit, jövőre az illető községnek esetről-esetre kiutalványozza.

— **Az új kancellár és Wagner Cosima asszony.** Berlinből jelentik: Itteni lapok híradása szerint Wagner Cosima asszony anyai ágon a Bethmann-családból származik, tehát rokonságban van az új német birodalmi kancellárral. Nagyanyja, az I. Ferenc által nemesített Bethmann Mór Simon leánya, férjhez ment egy emigrált francia arisztokratához, Clavigny vicomtehoz és Párisba követte. Ennek a párnak leánya volt D'Agoult grófnő, aki Daniel Stern néven híres francia író volt és Liszt Ferenczel szabad házasságban élt. Leányai közül a legidősebb, Blandine Allivier Emil későbbi francia miniszter felesége lett, a fiatalabb, Cosima, előbb Bülow Jánoshoz, majd, miután elvált tőle, Wagner Richárdhoz ment férjhez.

— **Felemelt lakbérek.** A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés ama határozatát, mellyel a kereskedelmi iskolai tanárok lakbéréit felemelte. Augusztus 1-től kezdve már a felemelt lakbéreket fizeti a város.

— **A tanács és a munkásbiztosító.** A tanács mai ülésén egy konkrét esetről kifolyólag azt mondta ki, hogy az aradi munkásbetegség-elleni pénztár elleni panaszok felülvizsgálására és az első foku hatóság ítéletei ellen beadott felebbezések feletti határozathozatal-nem a tanács, hanem az országos munkásbiztosító hivatal hatáskörébe tartozik.

— **Titokzatos kódobálás.** Az aradmegyei Szőlős községben különös dolog ismétlődik meg naponként, Sztojár Szavetta parasztagazda házat és udvarát ismeretlen helyről közporral árasztják el minden délelőtt 11 órakor. A közpor 15 percig szokott tartani. A dologban az a különös, hogy a ház felé olyan kövek repülnek, amilyeneket a községben eddig még nem láttak. A nép persze rögtön babonáságot sejtett és rémes meséket költött. A csendőrség erélyesen nyomozza a titkos kódobálót.

— **A katonai utóállítási helyiség.** A 33. hadkiegészítő parancsnokság arról értesítette a várost, hogy a várbán ezentul utóállítást nem lehet tartani és kéri a tanácsot, hogy alkalmas helyiségről gondoskodjék. A VII. hadtestparancsnokságot kereste meg a tanács, hogy tartsa életben a régi rendet. A hadtestparancsnokság nem tett eleget a kérésnek és ezért a tanács a tüzoltó laktanya legénységi szobáját jelölte ki, de csak az aradi illetőségűek részére.

— **Megölték a mostohájuk szeretőjét.** Kocsuba községben, mint nagyváradi tudósítók táviratozza, Delegan Juon dusszadag hetven éves öreg ember feleségül vett egy fiatal leányt. Az utóbbi időben az öreg fia meg tudták, hogy a fiatal menyecskének kedvese van. Ma éjjel lesbe álltak, mert meg tudták, hogy Dán Gábor, mostohájuknak a szeretője meg fog jelenni a menyecskénél. Nem is csalódtak, mert tizenegy óra tájban Dán Gábor besurrant a lakásukba. A két testvér megvárta a pásztoróra végét s mikor Dán Gábor a mostohájuktól kijött, megrohanták és agyonverték. Mikor a legény holtteste a lábaik előtt hevert, lihegve kiáltották: *Megboszultuk az apánk becsületét.*

— **Vendéglőátvétel.** A Vadász-kürt vendéglőt, amelyet eddig Kovács és Novotny birtak, e hónap 15-től Lőrinczy János vette át és augusztus hónap 1-én Nagy Lajos vezetése alatt nyitja meg. E két heti idő alatt a helyiséget teljesen átrenoválják és a berendezést megújítják. Talán fölösleges is mondani, hogy a vendéglő Nagy Lajos szakszerű vezetésében kedvelt helye lesz az aradi publikumnak.

— **Birtokcsere.** Aradon az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Müller Józsefné, Gruber Anna és tulajdonostársai eladják az aradi 3698. sz. tjkvben felvett Lipót-utca 1/a sz. házat 30000 koronáért Rajku Sebőnek. — Petrovičs Alexandra eladja az aradi 885. sz. tjkvben felvett Aulich Lajos-utca 18. sz. házat 8400 koronáért Reingruber Mária-nak. — Gábor Lajos és neje eladják az aradi 6270. sz. tjkvben felvett Demeter-utca 76/a sz. házat 11600 koronáért Wolni Antal és nejének. — Risztin Demeter eladja az aradi 1519. sz. tjkvben felvett Töltés-utca 8. sz. házat 2400 koronáért özv. Erber Alajosné, Szabó Juliannának. — Stefanov Péter és neje eladják az aradi 1760. sz. tjkvben felvett Illés-utca 114. sz. házat 2000 koronáért Lukács György és nejének. — Özv. Papp Imréné eladja az aradi 6380. sz. tjkvben felvett Ségakoszu-utca 4/c sz. házat 2100 koronáért özv. Lambert Gyuláné, Schusztér Annának. — Mosztzy István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett háztelkekből 300 négyszöglet 1213 koronáért Rác Gézának. — 312 négyszöglet 650 koronáért Rác Emil és nejének.

— **Minden szenny azonnal eltávolítható,** ha a „Szarvas” jegyű „Schicht”-szappant használjuk. Oldóképessége kitűnő és a fehérneműt tisztítja, anélkül, hogy fonálzatát megtámadná. Tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk. Ugyeljünk a „Schicht” névre és a „Szarvas” jegyre! 5825

— **A csendőrök hatáskörének kibővítése.** A belügyi és honvédelmi miniszter a csendőrség hatáskörének a kiterjesztését tervezi, még pedig a közegészségügyi törvények ellenőrzésére. Közegészségügyi szempontból nagyon fontosnak találják a miniszteriumokban, ha a portyázó csendőrségnek kötelességévé tennék, hogy a vidéki házak belsejét rendszeresen vizsgálja. Nagy súlyt kíván helyezni a kormány arra, hogy jó és elég ivóvizről gondoskodás történjék és általában felügyelet legyen a bajok orvoslására és az óvintézkedések megtételére. A csendőrség, ha valami hiányt vagy rendellenességet tapasztal, a községi előjáróságot fogja felhívni a bajok megszüntetésére, mulasztás esetén pedig jelentést tesz a közigazgatás vezetőségéhez.

— **Utcai verekedés** címmel a napokban megjelent közleményünkre való utalással Dániel Ernő paulisi aljegyző kijelenti, hogy ő nem azonos a hirben megnevezett Dániel Ernővel.

— **Lopások.** Heinrich Sándorné aradi lakos feljelentést tett egy bőrrel készült fekete ridikül, 1 drb. 10 koronás papírpénz, több darab apró pénz, 1 drb. milleniumi 1 koronás, több névjegy és egy kis tükrök ellopása miatt ismeretlen tettes ellen. — A buziásfürdői csendőrség értesítette az aradi rendőrséget, hogy Szeghő Edéné kárára egy 400 korona értékű női aranyóra és egy sima szemekből készült arany nyaklánc elveszett, illetve ismeretlen tettes ellopta.

— **A Gambrinus éttermében** mindennap mozgófénykép. Ünnepek és vasárnap délelőtt, valamint minden csütörtökön este katonazené. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— **Szeplők és májfoltok ellen** használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béné-tér 15. szám. 893

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bőr- és lúttámasz gyógyforrás

SALVATOR

vess- és hólyagbajoknál, köszvényél, szubcutaneus és kurtos bántalmaknál kiváló hatás.

Természetes vasmentes szulfidvíz.

Kapható árványgyógyintézetekben vagy a Széna-Liget, Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Budapestparton.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Aradiak kirándulása a déli Kárpátokba.** Az aradi turista-egyesület augusztus hó 7—9-én három napra terjedő nagyszabású kirándulást rendez Erdélybe. Nem mindennapi szórakozásban és élvezetben lesz részk azoknak, kik e változatos és eleven programmal bíró kiránduláson részt fognak venni. A kiránduláson résztvevőket a célpontokig is festői szép utiképek gyönyörködtetik. Először Erdély előbércei között, az ezüst szalagként végig kacskaringozó szőke Maros mentén elsősorban a Solymosvár omladékai, Marosillyénél Bethlen Gábor erdélyi fejedelem várának maradványai, majd egy sziklakapun a dévai váromok, Piskiné a történelmi nevezetességű piskii hid, Aranyhegy, Kapivár romjai, a piski-i Bem-émlék, a Barcsay kastély, a Hunyadiak ősi fészke, a vajdahunyadi lovagvár, az állami vasgyár óriási kohóival, olvasztóival, öntödéjével, a Cserna-völgye, a levegőt keresztül-kasul szelő légkutyákkal érdekes képet nyújt és a sziklameredélyeken, merész kanyarulatokon, majd erdőkön át haladó gyalári helyi vasut a legszebb fensíki képeket tárja fel előttünk. Második nap: a Strigy völgyében Kalán fürdő, a váraljahiátszegi váromok és az innen emelkedő hegyi uton Krivadia mellett egy római őrtorony fe-től romjai teszik változatosabbá a regényes utvonulat. Gyönyörű hegyvidéken, merész kanyarulatokon és áthidalásokon, alagutakon és szédítő magas töltéseken, majd szirtfalak között kigyózva halad a vasut a végcél: Petrosényig, az elragadó Zsilvölgy gazdag szénbányáinak metropolisába. Harmadik nap: Boli barlang (Ördög árka) a Banica patak vizesései, a Cetatea festői völgyzakadécai, Boli római vár omladékok, a Rossia-Lessia hegy-szorulat, a havas Parang és Izvornvölgy, a magyar-román Szurduk fenyveseivel, villáival. — Bizonyos, hogy a déli Kárpátok e mesés pano-

rámája, melyhez a kényelmet szerető ember is a legkisebb fáradság nélkül jut, a legszebb impressziókat fogja kelteni a kirándulókban. Indulás augusztus 6-án, pénteken este 7 órakor a gyorsvonattal, érkezés Aradra 10-én, kedden reggel 5 órakor. Részvételi díj személyenként vasuti költséggel tagnak 44 korona, nem tagnak 50 korona, vasuti költség nélkül tagnak 26 korona, nem tagnak 32 korona. Jelenkezni lehet aug. 2-ig az egyesületi irodában (Vas szálló I. emelet) és Kerpel I só könyvkereskedésében (Andrássy tér). A részvételi díjban be-foglaltatik az összes vasuti és kocsiköltségek, továbbá a három napi ételmezés, reggeli, ebéd, vacsora és az elszállásolás költségei. Részletes program, utleírás az egyesületi irodában meg-tekinthető.

(*) Kirándulás a „Nepoi“-ra. Az Aradi Tu-rista-Egysület által rendezendő nepoi kirándu-lásra eddig jelentkezettek értesíti az egyesü-let, hogy az indulás egy nappal el lett ha-lasztva, vagyis július hó 24-ike helyett 25-én, azaz vasárnap reggel 6 óra 35 perckor lesz az indulás.

TARKASÁGOK.

★

(A függetlenségi gyerek.) Mikor három évvel ezelőtt a koalíciós kormány megalakult, sok Tisza-párti politikus békecsókot váltott a függetlenségi politikusokkal azáltal, hogy az alkotmány-pártba lépett be. Így történt ez egy nagy vidéki városban is. A város egyik 67-es vezérférfia az ál-tala nagyon is gyűlölt függetlenségi honatyával koalíció viszonyba került s így a riválisokból jó barátok lettek. A koalícióból természetesen nem maradhatott ki a 67-es politikus igen szép fele-sége sem. Sőt a rossz nyelvek szerint a hatvan-hetes menyecske már régebben koalícióban volt a függetlenségi vezérférfiával. Nemsokára a hivata-losan megalakult koalíció után a hatvanhetes önagy-ságának kis fia született. A fiucska nőtt, növeke-dett. Most már egész nagy fiu s politikai elvei is vannak már. Legutóbb a korzón hallotta, amint az apja vitatkozott a függetlenségi honatyával. A papa körömszakadig védelmezte a hatvanhe-teseket.

— Hiába beszélsz, — mondta — azért a függetlenségi eszmék mégis csődbe kerültek s a hatvanheteseké a jövő. Én a fiamat is hatvan-hetes szellemben fogom nevelni.

Itt közbeszélt az okos gyerek:

— Ezt hiába próbálsz meg papa, mert én tetőtől talpig függetlenségi vagyok.

★

(Amit a papa nem szeret.) Aladár és Jo-zefin nagyon boldogtalanok, pedig komolyan sze-retik egymást. Hiszen éppen ez a baj. Tudniillik a papa hallani se akar erről a duzzadó nagy sze-relemről s meg is tiltotta már Jozefinkének, hogy többet ne álljon szóba a forró szívi Aladárral. Most is ezen siránkozik a szerelmes pár.

— El kell válnunk, Aladárom, — zokogja a lány.

— Ha el válnunk, akkor én a házatok mellett lévő fára akasztom magam.

A leány hamisítatlan naivitással ezt felelte erre:

— Azt ne tedd drágám, mert a papa úgy is azt kitogásolja, hogy mindig a házunk körül lógsz.

★

(A buta fiu.) A kávéházban méla szomorúság közepette ül Grácer ur. A régi partnerei kártyázni hívják, de ő csak bánatosan üldögél.

— Még a kártyázás se esik jól, — mondta,

— Mi baj?

— A fiam rettenetesen buta.

— Bizonyosan megbukott egy csomó tan-tárgyból?

— Tudják, — mondta Grácer ur — az még

nem is volna nagy baj. Hát elvégre majd csak átesuszik egy osztályon két év alatt.

— Hát akkor mi baj?

— Nagyon buta a szegény. Folyton olyan kérdéseket intéz hozzám, amikre én nem tudok felelni.

★

(Orvosi rendelés.) Egy fiatal orvos telepe-dett le Arad környékén. Azonban nagyon rosszul ment a sora, mert hétszámra se keresték föl a betegek s a községbeli patikus még nem is látta az orvos ur rendelését.

Egyszer vidám társaságban összekerült az orvos és a gyógyszerész. A boros társaság tagjai jól mulattak. Mindenki rendelt már néhány üveg pezsgőt, csak épen az orvos nem. Egyszerre csak zörögni kezd a fiatal orvos.

— Pincér! pincér!

— Nem engedem, hogy maga is hozasson, — mondta a szomszédja.

— De csak hadd hozasson, — erősítette a patikus, — legalább itt lássam a rendelését...

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téligyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hév-vizü gyógyfürdő, modern berendezésü gőz-fürdő kényelmes iszap-, medence- és kádfür-dők, melyek kiváló gyógyháással használ-tatnak az összes reumatikus- és idegbántal-máknál, Uszodák, hőlég-, szénsavas és villá-mosviz-fürdők, ivó- és belélegzési-kúra. Pros-pektust ingyen és bérmentve küld 5 31 az Igazgatóság.

Mikor és hogyan házasodjunk?

★

Ez a legfogasabb kérdés. Mert ha egészen kurtán azt feleljük rá: a mikor szerelmesek vagyunk, hát abtől igen csinos kis bál kere-kehdhetik. Mivel az ember olyan komplikáltan van megteremtve, hogy rendesen akkor és úgy szerelmes, a mikor és a ho yan legnagyobb tévedése lenne oltárig vinni ezt az érzést. Ti-zennyolc évvel csak harminc éves asszonyok tetszenek és melyik férfi vesz komolyan ötven éven túl mást, mint lehetőleg tizenhat éves kis bakfist.

A fiatalág vonzza a megállapodott kort, s a roskadó tölgyek vágyakozva tekintenek kö-rül egy üde, legtöbbször zöld repkény után. Már pedig nincs nagyobb örültség, mint az ily karkülönbségekkel megkötött szövetség.

Az asszonyok ösztönszerűen józanabbak ebben — csekély kivétellel. A legtöbb fiatal leány csak komolyabb emberek iránt érdeklődik, érezvén valahogy öntudatlanul, hogy egy tiz-tizenkét évvel idősebb férj oldalán jobban meg fogja találni azt az imponáló vezetést és mégis igazságos megítélést, a mit egy jó ház-aság okvetetlenül megkövetel.

Természetesen van számos olyan kivétel, hogy korosabb férj mellett is megelégedett, sőt boldog a fiatal asszony, ha nagyon értékes ember a férj, és nagyon tisztalelkü az asszony. De hányadik emberpárnak van olyan szeren-cséje, hogy így akadjon össze?

Tíz-üzenöt évvel idősebb férj, — végig min-den korban kötött házasságnál, — ez a normá-lis. S ha az egy u ra lépők között nincs meg ez, akkor nagyon komolyan mérlegeljük szerel-müket, nehogy az oltár elé került szingazdag illuziókat foszlányokra tépve vigyék néhány év mulva a bíró elé.

A legtöbb válasz oka ma már nem tragikus, nem is botrányos. Mindössze nem összevalók, nem értik egymást, nem tudnak alkalmazkodni. Ez az egész. De ez minden oknál súlyosabb, mert ha ezek a zárókövek kiestek a boltozat-ból, be kell hogy omoljon a legnagyobb szere-lemmel épített palota is. Azért a házasságot úgy kell megalapozni, hogy apró egyenetlen-ségekben kívül ne veszélyeztethessék nagyobb viharok. A melyik férfi spontán szenvedéllyel nőszül, s a melyik nő férjhez megy, csakhogy

otthona legyen, az megérdemli a boldogtalan-ságot.

A férfi ne házasodjék tehát ad-ig, míg ki-forrott egyéniség-t, legyőzött gyöngeségeket, biztos anyagi egzisztenciát és nagyon sok igaz-ságos belátást nem gyűjtött magának. Ilyen mó-don pozíciója biztos lesz a házasságában, bár-milyen határozott egyéniséget nyerjen is élet-társul. Mert, bármennyire ez legyen is egy igazi jó házasság alapja. — az öntudatos nő csakis olyan vezetést képes elfogadni, a melynek a respektálása becsüléséből indul ki. Amelyik asszony nem bizhat meg férje szavaiban és tetteiben, az nem lesz képes alkalmazkodni hozzá. Mivelhogy leánysink hazulról oly nagy idealizmussal, annyi jó szándékkal lépik át férjük küszöbét, azon a küszöbön túl kell vala-mit találniok abból a sok szépből, a mit vártak, különben menthetetlenül bekövetkezik a kiáb-rándulás.

A legmodernebb zsurhölgy és a legciniku-sabb világfi lelke mé'yén is ott pislog a remény egy halvány mécse. És bármilyen hidegen han-gozzanak is elveik, fáradhatatlan keresői ők is annak a boldogságnak, a mely az első éves jogászból kinimeket csal ki és szánalmas téve-désekbe sodorja a nyolcvan éves matrónákat. Nem az érzékek diadala ez, ne higyük. A jogá-szok érzékei még nem, a matrónáéi már nem zsarnokok. Bárhogyan fessen is apó regényük a világ szemében, ők maguk bohó és rózsaszín lelkü álmodozói ingatag légyáraknak. Egy nagy állásu horvát ur gyermekifju fia föbelőtte magát azért, mert nálánál sokkal idősebb ideálja ki-nevette. Nem az érzékeivel lépett sorompóba, mert az érzék olyan parázs, mely ép úgy ki-oltható, a mint lángolásig szítható. M.kor a sebzett szív nem képes a gyógyulásra, akkor a seb mélyebb, mint a mit a vér lüktetése üthet.

Ez az ösztönszerű, szüntelenül keresésre és reménykedésre ösztökélő benső vágy a bol-dogság után, alapja a legtöbb tévedésnek. Az emberék annyira szívesen hiszik el minden újabb föllángolást, hogy ez az igazi, — hogy nem is akarják mélyebben átvizsgálni mindazt, a mi érzéseiket leküzdhetetlenül környezi. Ki-tárt karokkal sietnek csalódásaik felé a me-lyek olyan ritkán maradnak el, mint a milyen kevés az igazán boldog ember.

Egyszóval: házasodhatunk huszonnégytől hatvanig, sőt azontul is, ha úgy tetszik, de soha sem abnormisan. A huszonnégy éves ifju-hoz tizenhét éves leányka való, — a hatvan éveshez nagymama A ki megfordítva ren-dezi be magának, az keserves megbánással fizeti meg pillanatnyi föllobbanásait. Azonfelül pedig mérlegeljük át józanul az összes fázisait ter-vünknek, még az oltár előtt, mert az oltár után kétszeresen súlyosan érint minden meglepetés.

Hát persze, könnyü ezt hideg fővel prédi-kálni. De a leghidegebb fő is emberé, és min-den embernek meg van a maga adag vére. Ne mondja tehát senki azt, hogy a szerelem paran-csai leküzdhetetlenek. Milliók küzdik le esztelen álmaikat és nem hálnak bele. A világ csak akkor lesz egészségesebb, boldogabb és jobb, ha a házasságok kötésénél szigorubb paragrafusokkal fog ügyelni az állam. Ez annál szükségesebb, mert maga az ember a legritkább esetben elég okos ahhoz, a maga idején és úgy házasodni, hogy ne legyen később ezerszeres oka a meg-bánásra.

Lorisz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Aradi főterakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5988

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Régi előfizető leánya. Ilyen dolgokat nem közlünk a lapban, bármelyik zeneműkereskedésben megkaphatja.

A legjobb kutya-kalács
vált és marad

Fattinger-féle kutya-kalács,

melynek összes a fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és tápanyag
— 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Biscuit

külyök-kutyák részére. 50 kg. 25.—K., 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegy
süket bérmentve küld:

H. POLSTERER (Inhaber und Mitgründer der
Patent-Fleischfaser-Hundekuchen- u. Geflü-
gelfutter-Fabrik Wiener-Neustadt.

350-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszerek állatorvosi ellenőrzés
mellől közzül. 5014

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Gabonaüzleti heliszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17

A magas gabonaárakkal kapcsolatosan so-
kat irtak a lapok a kenyérnek tarthatatlan drá-
gaságáról. A cikkek mindegyike azt hangsú-
lyozta helyesen, hogy a tőzsdét szabályozni
kell. Különösen a határidő üzlet körül —
mondták — kellene oly radikális változásokat
eszközölni, hogy az árfolyamok mesterséges
felsorolása ne legyen lehetséges, mert ez az
oka a drágaságnak. Itt kezdődik az íremelke-
dés a búzával, sorba jön a liszt és ezután a
kenyér.

Amidőn a buza árát indokolatlanul meg-
drágították, a liszt és a kenyér magas ára en-
nek már csak folytatása, ez már indokolva tör-
ténik, amihez magyarázat nem szükséges. Bár
még most — aratás közben — bizonyosat tudni
nem lehet, de mindenesetre azt már látni, hogy
a termés még sem olyan silány, mint a milyen-
nek gondolták, helyén való lenne, ha az árak-
kal valamicskét visszamennének. Maholnap
megejtik a próbacséplést, nemsokára azután
megindul általában a cséplés, a gabonát zsákba
szedik, behordják. A piacon megjelenik az új-
buza és ezzel megkezdődik az új idény, amely-
nek beköszöntését sok ember már alig várja,
hogy olesóbban jusson mindennapi tápláléká-
hoz: a kenyérhez.

Hogy ez mielőbb ittlegyen, ehhez kedvező
időjárás kell, ami remélhetőleg ezután meg lesz.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 17.

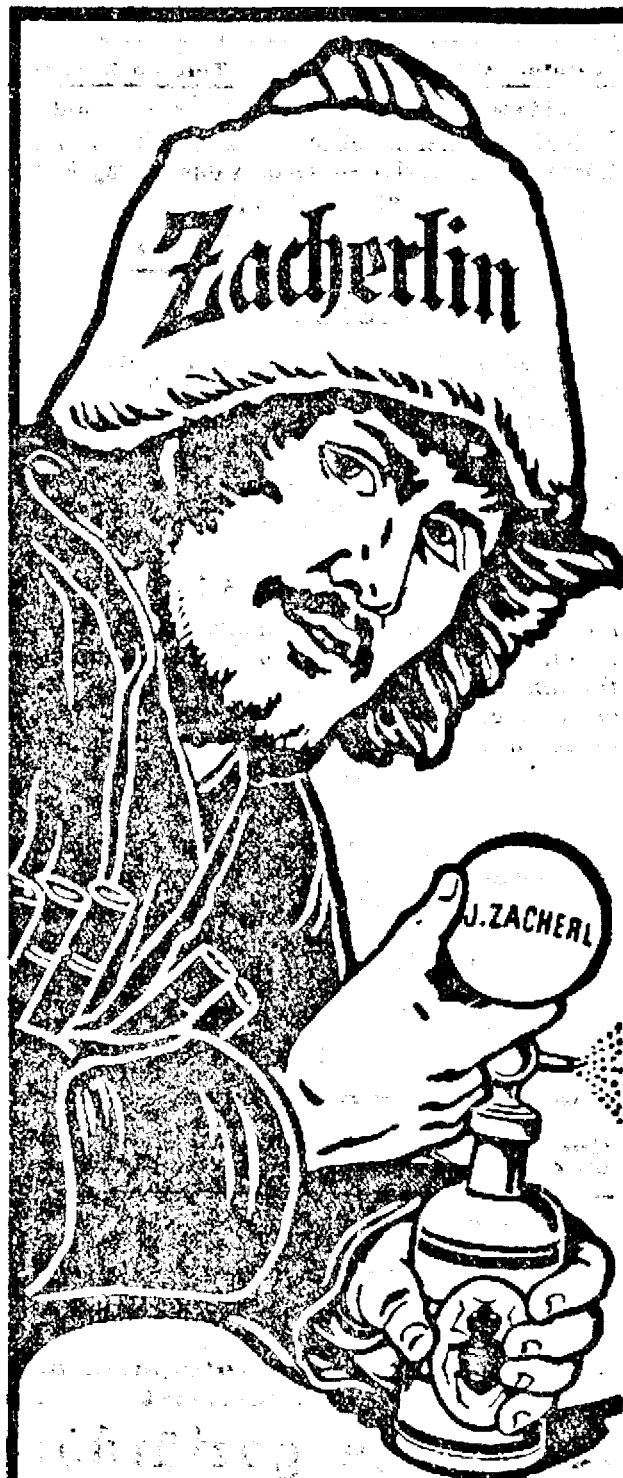
A herika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételfedő gyenge
3 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	2 óral zárlat
Tengeri 1909 auguszt.	7.98—7.80	7.88—7.89
Tengeri 1910 májusra	8.95—6.96	6.96—6.97
Buza 1909 októberre	14.08—4.09	14.15—14.16

Buza 1910. áprilisra 14.26—14.27 14.33—14.34
Rozs októberre ... 19.24—10.25 10.27—10.28
Zab októberre ... 7.75—7.76 7.70—7.71

Zárul 5 órakor.
Utótőzsde üzemtelen.

A tisztességes, becsületes kereskedő
éberen ügyel arra, hogy ha vevője
utólérhetlen hatásánál fogva közismert

ZACHERLINT

kér, ne akasszon nyakába megtévesz-
tő surrogatumot. Sajnos azonban vannak
másféle kereskedők is. Ennélfogva min-
denkit, a ki valódi Zacherlint akar venni,
nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy után-
zatoktól, melyek utóbbi időben megtévesz-
tően hasonló üvegekben forgalomba ke-
rülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan
ügyeljen a **Zacherlin** névre.
1614

Augusztus 1-én, vasárnap lesz az aradi
nyomdászok által rendezendő nagy népünne-
pélye, ahol versenyek,
kabaret, tűzjáték stb. és
este táncvigalom lesz. A népünnepély a városaliget ösz-
szes helyiségeiben lesz megtartva.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. július hó 18-án:

Délután 3 1/2 órakor megszületett helyárrakkal:

Tatárjárás.

Op.rette 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly. Zenéjét
Gabor Andor verseire szerezte Kálmán Imre.

S Z E M É L Y E K:

Lohonyay	Várnay Jenő.	Wallerstein	Leővey Leó,
Treszka	Harmath J.	Gerő intéző	Delli Lajos.
Riza báróné	Wlassák V.	Bencze	Kulcsár L.
Imrédi	Martonfi R.	Elemériné	Kun Irén.
Lőrentey	Hunyady J.	Székfü Bandi	Faludi K.
Mogyoróssy	Sz. Rontay B.	Turi	Ladi-zlay J.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal:

Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc felleptével

Osztrigás Mici.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Feydeau. Fordította: Bécsi L.

S Z E M É L Y E K:

Petypon	Tapolczay D.	Varián, ügynök	Martonfi R.
Gabriella, neje	Benkőné.	Chanteau abbé	Várnay Jenő.
Báró Petypon	Vendrey F.	De Valmonte	Follinusné E.
Clémentine	Kőrössi Jucl.	Valmonté fia	Faludy K.
Cori-non	Delly Lajos.	Vidauban	Ladiszlay J.
Osztrigás Mici	Novák Irén.	Vidaubanné	Kun Irén.
Montikurt	Polgar S.	Etienne	Leővey Leo.
Marolier	Ditrői Mór.	Utcasépő	Kulcsár L.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. július 18-án, vasárnap:

1. A sportember pechje. Kacartató. — 2. Hiábavaló be-
csületesség. Életkép. — 3. Halászat a jég alatt. Termé-
szet után. — 4. Jul sta a kaszárnyában. Bohózat. — 5.
Pezsgőgyártás. Természet után. — 6. Elhagyatva. Élet-
kép. — 7. Schubre ur mulat. Bohózat. — 8. Kérem a
vadászjegyet! Humoros. — 9. A Zeppelein II. felszállása.
Természet után.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a ca. és kir. 33. gyalogezred senekara
jatszók. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

**Van szerencsém a nagyérdemű
gazdaközönségnek**

**a cséplési idényre
kölcson-zsákjaimat és
kölcson-ponyváimat**

legolcsóbban számítva felajánlani

Domán Ignác,

ponyva- és zsákkölcson-üzlet
Arad, Hunyadi-utca 2. sz. Telefon 9L.

**Aradváros belterületén házhoz szállítunk: 100 kgr. kömentes,
darabos meszet ... K. 3.20 árban. Teljes kocsirakomány
megrendelésénél fenti árból 10 százalék engedményt nyújt-
hatunk, miután kartellen kívül állunk.**

Teljes tisztelettel:
Szilágyi és Társa
ARAD, Boros Bóni-tér 22. sz. (Goldschmidt-ház.)
2613 556. TELEFON 556.

Naponta többször frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszer KÁROS
SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

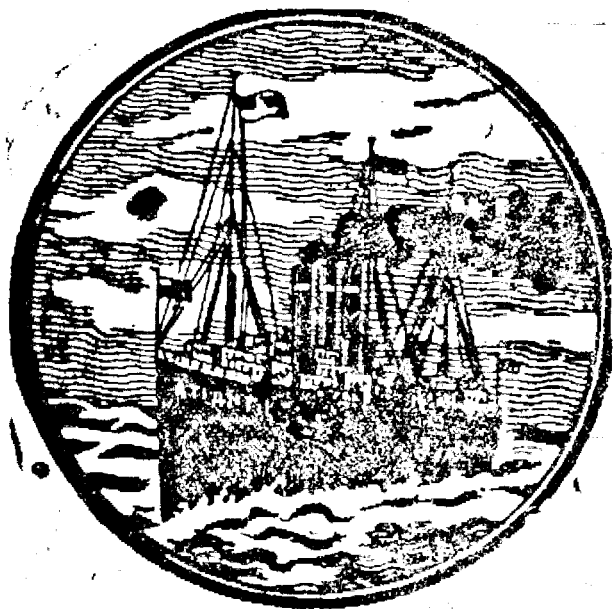
Atlantika

kávé és tea behozatalnál

kapható.

421

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

Bortvóknak a bor keveréséhez!

10901

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

A dugó egébe közömbösíti a bor savanyúságát, és kellemeesen pozzgá. Nem teszi a bort.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. július hó 17.

Keresünk:

Aradra: 1 mérlegképes és a levelezésben is jártas önálló könyvelőt és 1 irodistanót.

Vidékre: 3 fűszer, rőtös és rövid, 2 vas és fűszer, 5 vegyes és 2 divat, cipő és kalap szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 2 tanoncot.

Ajánlunk:

női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamát sikerrel végezték, továbbá 7 fűszer és csemege, 3 vegyes, 1 kézmű, 1 rőtös és divat, 3 fűszer és rövid és 3 vas és fűszer szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

titkár

321

Keppich Zsigmond,

igazgató.

Orvosi labororium áthelyezés!

Dr. Auszterveil és Kallós
speciális orvosi labororiuma
és cukorbeteg tolerantiájának meghatározása intézetét 2586

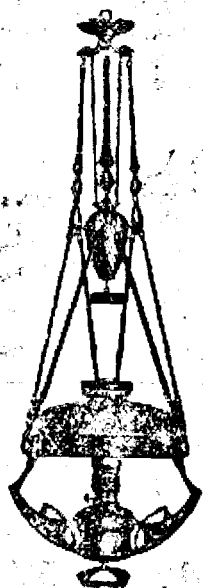
Simay-féle gőzfürdőbe

Petőfi-utca 7/b. szám,
helyezte át.

Városi és megyei telefon 168. sz.

Speciálisan foglalkoznak vizelet, köpet, gyomortartalom, dajka tej, vér stb. vizsgálattal, különösen vérbetegségek (bujakór) kimutatásával.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legujabb és legizlésebb üveg, porcellán és mosdókészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból.

Legjutányosabb forrás

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képeretezéshez óriási választék.

Legjobb szerkezetű 2051

jégszekrények

minden nagyságban kaphatók.

FISCHER MÓR,

Andrassy-tér 20. szám
Fischer Eliz-palota.)

Megeyi és városi telefon szám 569.

A nyaraló és fürdőző közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

30,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Blicher: Erősebb az életnél. Gömbösné: Az uriaszony, Heyermans: Remény. Ujvári Péter: Rejtélyes történetek. A francia forradalom. Szomaházy: A méltóságos asszony lovagjai. A százhusz éves asszony. Schäffer: A női betegségek okai és elkerülésük módjai. Conan: Rejtélyes történetek. Gárdonyi: Mi erősebb a halálnál? Szomaházy I.: A gyermekvári hadjárat. Szikra: A hét szilvafa árnyában. Crawford: Arethusa. Prém J.: A képzőművészetek története. Tábori: Bünnös nők. Földes: Hivatalnok urak. Nagy Irma: A szerelem színháza. Farkas Imre: Tűnő évek. Blasco J.: Május virága. Aszlányi D.: Életünk és nemünk. Maritimus: A nagy háború. Pemberton: Vezércsillag. K. J.: Lawn-Tennisz. Friedländer: A művészetek. Károlyi gróf: Amerikai utam. Vince F.: Ahmed Raszim.

Németben: Höcker: Prinzgemahl. Wildenbruch: Lukrezia. Höcker: Fräulein Doktor. Heise Paul: Gegen den Strom. Bauer: Wahre Schönheit. Herr C.: Laubgewind. Gutheil: Nur ein Spiel. Heimburg: Wie auch wir vergeben. Schnitzler: Dämmer eelen. Heymann: Madame Steinheil. Hilgebauer: Der Eroberer. Locke: Carlotta. Bernhard M.: Vogel Phönix. Becker K.: Fril. Schulmeister. Gretes Verlobung. Ballestrem A.: Maria Schnee. Bartsch R.: Vom sterbendem Rokoko. Boy Ed. I.: Fast ein Adler. Chantepleur Gui: Mein Gewissen in Rosakleide. Westkirch: Auf der Menschheit Höhen. Wothe: Im Klosterhof.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy fizetenként 14 fill.

Valverde: Paraguay tánc. Jakobi: Jánoska. Kondor: Csipkerózsza ringó ága. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Baka-Baitz: Herkulesfürdői emlék. Dr. Rózsa: Megjötték a fecskék. Dóczy: Légy az enyém. Ormay: Dicsértessék. Szóhner: Huszonnégy szál fehér rózsza. Szirmai: Táncos huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tíz koplé. Hertzka: Anonymus. Villamos kalauz. A mafiasarkon. Fall: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Sang u. Klang I—IV. Zerkovitz: Holdvilág-nóta.

Egyes könyvek és egész

könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és

berendezése.

KERPEL IZSÓ,

981

könyv-, zenemű- és papír

kereskedése Aradon.

Telefon 385. sz.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan.

Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan

Nyomdai gépekhez
egy 6 osztályt végzett fiu
tanulóul felvétetik.

Páratlan a maga nemében
RUSZANDA
GYÓGYISZAP-FÜRDŐ

Melencén (Torontál vármegye, Délmagyarország)
 Nyitva minden évben május hó 14-től szeptember 14-ig. Összekötve vasúti vonalal, posta és távirda állomással. Fürdőben hírneves orvosok rendelkeznek. Biztos speciális hatással bír: köszvényben, idült ízületi rheumában, a scrophulosis minden alakjában, minden kenőgyöpmódnak ellen álló bőrbetegnek psoriasis és prurigóban szenvedők, rendellenes vérzésben szenvedők és idegbetegek. Csontbántalmaknál, Caries Necrosis-nál a leghíresebb nemzetközi fürdőkert felülmulja. Az idült lues bántalmaknál biztos hatással bír. — Lakóházak négy modernül berendezett szobából, 74 szobából állanak. Kitiünő jó konyha, vendéglő, ételek és italok, zene, zongora, tekepálya, tekeasztal, virágos és aranyas park padokkal áll rendelkezésére a fürdővendégeknek. — Közlebbi felvilágosításokat és prospektusokat kívánatra és díjmentesen Píperuskáki 594 Kamenkó fürdőgyógyvívő szolgáltat.

Nagy választék
 Lemez és vas zománcozott
 Főzőedények,
 Háztartási cikkek,
 Konyha felszerelések,
 Szőlőművelési eszközök,
 Mindennemű szerszámok,
 Gép és ipari cikkek,
 acél, nikkell és sárgaréz áruk
 és mindennemű

Vas árukban
 Kérjük szíves megbízásait, melyek
gondos kiszolgálásáról és jutányos számitásáról biztosítjuk.

Kitiünő tisztelettel 1451
Kneffel Károly és fia
 vas- és szén-nagykereskedése.
 Üzleti berendezésünk és állványok f. évi július hó elején mérsékelt áron eladók.

Ügyes és jól főző szakácsné,
 továbbá egy csinos, fiatal **szobaleány** uri étkezdében alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 2649

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc,** mily hatalom es kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.
 Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.
 A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arc bőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme
 az egyedüli szer, mely 5-6-ozori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szőplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.
 A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja lényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett "Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege" nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert.
 A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.
 Készítette:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
 Kapható az egész világon. Ára 1 korona 461

Az Aradi Munkaadószövetségek Tanonczközvetítő Intézete.

Hivatalos helyiség: Ipartestület.
 Hivatalos órák: 9-12-ig, 3-5-ig.
 Tanoncokat keresnek:
 Kétszáz tanoncot.
 Négy hárfistestanoncot.
 Két képfaragótanoncot,
 Három kádártanoncot.
 Két hentesstanoncot.
 Egy szabótanoncot.
 Két hádogostanoncot.
 Egy timárstanoncot.
 Egy szobafestőtanoncot.
 Egy csizmadistatanoncot.
 Egy kőművestanoncot.
 Egy szappanstanoncot.
 Egy fésűstanoncot.
 Egy passzomá ystanoncot.
 Két faasztalgálystanoncot.
 Négy kefekötőtanoncot.
 Egy órástanoncot.
 Egy melnártanoncot.
 Két harangöntőtanoncot.
 ÖSSZES KERESLET 40 TANONC.
 Tanoncul ajánlkozik:
 Lakatosnak: hat.
 Hentesnek: egy.
 Szabónak: kettő.
 Asztalosnak: egy.
 ÖSSZES KÍNÁLAT 10 TANONC.
 Elhelyeztetett a folyó héten: 5 tanonc
Kaszab Géza,
 ügyvezető titkár.
 2478
 21010-1909. sz.

Hirdetmény.
 Az 1909. évi június hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 6 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1909. évi július hó 15-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségél közszemlélére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Schwartz Márton, Lészai Sándorné, Vannay Károlyné, Dragomir Gyula, Engi Pálné, Kolb János, kik italmérési

engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokan kiűntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyujthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.
 Arad, 1909. évi július hó 9.
 A városi tanács.

Engelhardt-féle
Chassalla Sandalok
 hölgyek, urak és gyermekek részére 2095
tennis czipők
 kizárólagosan
Weinberger János cipő áruházában
 kaphatók.

Julius Ién
 életbe lép az új hortörvény!
Bornyilvántartási könyvek
 füzetek és nyomtatványok jutányos árban kaphatók
Pichler Sándor
 papiros, írószor és üzleti könyv raktárában
Arad, Szabadság-tér 1.
Telefon 308. sz.

Hirdetmény.

Néh. Spitzer Ignác tulajdonát képezett a Baita Míka (Rendetlen) délőben fekvő mintegy 360 magyar holdat (A 1100 □ ö) kitevő pusztát és rajta levő épületeket egy egészben az aradi ízr. hitközség alóírt végrendeleti végrehajtókkal egyéjrtve haszonbérbe adja 1909. évi október hó 1-től kezdődőleg 1, azaz tizenkettő egymás után következő évre.

A vonatkozó szerződési feltételek az aradi ízr. hitközség jegyzői hivatalában megtekinthetők.

Az ezen pusztát haszonbérbe venni szándékozók felhívom, hogy zart ajánlatokat legkésőbb 1909. évi július hó 27-ik napjának déli 12 órájáig az aradi ízr. hitközség elnökehez nyújtsák be. Később érkezett vagy hiányosan felszerelt ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Utóajánlat nem tehető.

A beérkezett ajánlatok felett az aradi ízr. hitközség közgyűlése 1909. évi július hó 29-ik napján d. u. 5 órakor határoz. A közgyűlés nyilvános.

Ajánlattevők tartoznak banatpénzzel előzőleg 6000 korona óvadékot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az aradi ízr. hitközség pénztáránál letenni és az erről nyert letéti nyugtát az ajánlatához csatolni.

Ajánlattevő kijelenteni tartozik, hogy a szerződési feltételeket ismeri, azokat mindenekben elfogadja és a haszonbéri szerződést aláírja.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, továbbá oly ajánlatok, melyekben javítások fordulnak elő, vagy nem az egész területre, hanem csak annak egyes részre tételnek, vagy a kitűzött határidőn túl érkeznek be, vagy pótlólag, setleg tavratiilag tételnek, vagy melyek mások ajánlataikba százalékos árleengedéseket tartalmaznak, vagy melyek mellett a banatpénz letételére vonatkozó nyugta nincs csatolva, mint a feltételekkel ellentézők, nem vétetnek figyelembe.

Fenntartjuk azon jogot, hogy a tett ajánlatokból azok áraira tekintet nélkül szabadon választhassuk és hogy azon esetben, ha jelen versenytárgyalás kedvező eredményre nem vezetne, valameennyi ajánlatot visszautasíthassuk.

Az el nem fogadott ajánlatokat és ezek banatpénzét az aradi ízr. hitközség pénztári hivatala 1909. évi július hó 30-ik napján szolgálta vissza.

Arad, 1909. július 14.

Az előjáróság.

Ottenberg Tivadar, Dr. Schuster Henrik, néh. Spitzer Ignác végrendeletének végrehajtói. 2693

15—1909. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak a folyó évben kiigazított és az 1910. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokra hozott határozatok az 1899. évi XV. t. c. 148. §-a szerint folyó évi július 20-tól 30-ig bezárólag a városház emeleti tanácstermében a hivatalos órák alatt kitétetnek.

Szabadságában a l azt bárkinek megtekinteni s a hozott határozatok ellen a közszemlére kitétel napjától számított 10 nap alatt bárkinek, azoknak pedig, a kiknek a határozat kézbesítettett, a kézbesítés napjától számított 10 nap alatt a m. kir. Curiához felbevezéssel élni.

A felebbezés a város polgármesterénél nyújtandó be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1909. évi július hó 1-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k. polgármester, közp. vál. elnök

kar an levőknek — kell lenniök, különben hitelesítési eljárás alá nem bocsátatnak. (45 §.)

b) Az időszakos hitelesítés alkalmával tartoznak a felek összes mértékeiket és mérőeszközeiket bemutatni, tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban. (46. §.)

c) A 100 kg.-ot meghaladó terhelhetőségű hidmérlegek tulajdonosai — amennyiben ily mérlegeiknek helyszínén való hitelesítését kívánják — valamint az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terhelhetősége 1/10-ad részének megfelelő terhet tarasuly, jól égetett téglá vagy kockakő alakjában a mérték-hitelesítők rendelkezésére bocsátani, valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni. (42. és 43. §.)

I. Az időszakos hitelesítés rendje.

a) A II. kerületben lakó felek részére. Aczél Péter-u., Árpád-tér, Asztalos S.-u. október 19. — Aulich L.-u., Boczkó-u., Forrai-u., Flórián-utca, Hunyadi-u., Lázár Vilmos u. október 20. — Eötvös-u., Rákóczi-u., Simonyi-u., Sina-u. október 21. — Szabadságtér: Kereskedők keleti oldal, Nyugoti oldal október 25., Déli oldal október 26. — Piaci kofák október 26., 27., 28. — Tökölly-tér: Kereskedők keleti oldal, Nyugoti oldal november 2., Piaci hentesek november 3. — Piaci kofák, Vörösmarthy-u., Zrínyi-u. november 4.

b) A III. kerületben lakó felek részére. Alsómarospart, Bercsényi-utca, Bocskai-u. november 8. — Csernovitz-u., Damjanics-u., Hajó-u., Háltér november 9. — Hátar-u., Óvartér, Óvár-u., Part-u., Szénatér november 10. — Szt.-Pál-u., Tökölly-u. november 11. — Hajó-u. november 15. — Óvartér, Marospart november 16.

c) A IV. kerületben lakó felek részére. Akác-u., Angyal-u., Fácán-u., Fürj-u., Hátar u. november 17. — Kelemen-tér, Koszoru-u., Péter-u., Trombita-u., Virág-u. november 18.

d) Az V. kerületben lakó felek részére. Aulich-u., Cserép-u. november 22. — Csutora-u. november 22., 23. — Demeter-u. november 23. — Gyár-u., György-u. november 24. — Illés-u. november 25. — Knézés-u., Kosár-u. november 29. — Közép-u., Lahner Gy.-u., Legelő-sor, Lipót-u., Marostáj november 30. — Mihály-u. december 1. — Mikés Kelemen-u. december 2. — Miklós-u., Töltés, Választó-u. december 6.

e) A VIII. kerületben lakó felek részére. Borona-u. december 7. — Csiki G.-u., Demeter-u. december 9. — Fejsze-u. december 13. — György-u., Illés-u. december 14. — Kapa-u. december 15. — Kápolna-utca-Mihály-u. december 16. — Miklós-u., Választó-u. december 18.

II. Első hitelesítésre fenntartott napok.

Augusztusban 2—4., 20—23. Szeptemberben 2 4., 18—21., Októberben 1—2., 15—17., 22—24., 29—31. Novemberben 5—7., 12—14., 19—21., 26—28. Decemberben 3—5., 10—12., 19—31.

B) Büntető határozatok.

Az 1907. évi V. törvénycikk 32. és 33. §§-ai a mértékügyi kihágásokra vonatkozólag a következő büntetéseket állapítják meg:

32. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utol 6 büntetésének kiállása óta két év nem telt el, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki a közforgalomban a törvény I. fejezete értelmében meg nem engedett mértéket vagy mérőeszközt használ;

b) aki oly mértéket vagy mérőeszközt, amely a jelen törvény értelmében hitele itendő, vagy időszakos hitelesítési kötelezettség alá esett, szabályszerű hitelesítés, illetve az idő-zakos hitelesítés nélkül forgalomba bocsát, vagy a közforgalomban használ, vagy ilyen mértéket, illetőleg mérőeszközt iparüzletében, raktárában, boltjában, habár használatlanul, de az első hitelesítés bélyegével el nem látva, eladásra készen tart;

c) aki vendéglőben, korcsmában, kávéházban vagy más nyilvános helyiségben bort, sört, vagy egyéb szeszes italokat a jelen törvény 24. §-a rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivóedényekben szolgáltat ki fogyasztásra;

d) aki a 24. §-ban meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordóban bort, sört, vagy egyéb szeszes italokat forgalomba hoz.

33. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt le, 4 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki bár hitelesített, de oly mértéket vagy mérőeszközt használ a közforgalomban, amelyről tudta vagy köteles gondossága mellett tudnia kellett volna, hogy aza törvényes követelményeknek meg nem felel;

(Ezen büntető intézkedés alkalmaztatik azon felekre, akiknek mértékei és mérőeszközei az 1908. évi 107225. sz. kereskedelemügyi min. rendeletben megállapított ugynevezett büntető hibahatárokat meghaladó mértékben hibásnak találtatván, a vétkes könnyelműség esetének fenforgása megállapítható.)

b) aki a törvény 16. §-a utolsó bekezdésének rendelkezése ellenére, az általa javított (módosított vagy igazított) mértéken vagy mérőeszközön lévő hitelesítési bélyeget meg nem semmisíti;

c) aki oly hordó, amelyben bor vagy sör forgalomba kerül, olyan javításnak vett vagy vettet alá, amely a hordó tartalmát a rendeletile megállapított hibahatárokon felül megváltoztatja és rajta az előző jelzés bélyegét meg nem semmisíti, vagy meg nem semmisített.

Arad, 1909. évi július hó 10-én.

Sarlot,
főkapitány.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy külföldi utazásaimból hazaérkeztem s így

vízvezetési, csatornázási és egészségügyi berendezéseket

a mai naptól újlag elvállalok. Főtörekvésem oda irányul, hogy nagybecsű megrendelőimet úgy munka, mint jutányos árak tekintetében teljesen kielégítek.

A n. é. közönség becses támogatását kérem, s vagyok teljes tisztelettel

ROSENBERG MÓR
vízvezeték és csatornázás berendező
Arad; Kossuth-utca 59. sz.

11743—1909. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrhatalósága által közbírré tételik, hogy 1909. év folyamán Aradon megtartandó időszakos mérték-hitelesítés az alább felsorolt napokon d. e. 8 és d. u. 2 órakor az állami mérték-hitelesítő hivatalban fog végeztetni.

A) Az időszakos hitelesítésre kötelezett felek különös köteleességei.

Az 1907. évi V. törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226. sz. kereskedelemügyi ministeri rendelet az időszakos hitelesítésre kötelezett felekre a következő különös köteleességeket állapítja meg:

a) Az időszakos hitelesítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, ponttól és rozsdától menteseknek — egyszóval jó-

Fűszercikkek felhagyása tolytán raktáron levő legjobb minőségű

kávé, gyertya szappan és rizskeményítő készleteimet beszerzési áron alul, nagyban és kicsinyben

mai naptól kezdve

kiárusítom.

HERBSTEIN MÓR,

Arad, Szabadság-tér 10.

2651

Weitzer János-utca 17. sz. alatt

nyílik meg az üveg és porcellán FESTÉSZET.

Elvállalunk

üveg vagy porcellánkészletek ki-egészítését, monogramok, címe-
rek, bármely táj vagy látkép,
arcképeket, utóbbi sarkokra
is alkalmazhatókat, finom b és
egyszerűbb kivitelben.

Felvilágosítást Perlmutter Ignác
porcellán- és üvegkereskedés (Tököl-
tér) is készséggel szolgál. — A nagy-
érdemű közönség becses pártfogását
kerik, kiváló tisztelettel 2555

Perlmutter és Bahnert.

Uj áruügynökség!!

Bauer és Társa

ált. áruügynökség

Arad, Asztalos Sándor-u. 1.

Bátorkodunk a nagyérdemű ve-
vőközönség és üzletfeleinknek tu-
domására hozni, hogy több kül-
földi és belföldi cég képviselőjét
megszereztük. Abban a szerencsés
helyzetben vagyunk, hogy a nagy-
érdemű vevőközönség igényeit
minden irányban kielégíthetjük.

Kiváló tisztelettel 2623

BAUER ÉS TÁRSA

általános áruügynöksége

Cégtulajdonos Bauer Béla.

Uj vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közön-
séggel tudatni, hogy a Fejsze-utca
1. szám alatti

vendéglőmet megnyitottam,

ahol is naponta friss sör és jó bo-
rok, u. m.: rizlingi, bakator, vö-
rös és jó asztali borok a legolcsóbb
árak mellett lesznek kiszolgálva.

Jókarban tartott kuglizó-pálya.
Társas összejövetelekre alkalmas
helyiségek. Pontos, szolid kiszol-
gálás! 2619

Szives pártfogásért esd, tisztelettel

Ungureán Viktor I.
vendéglős.

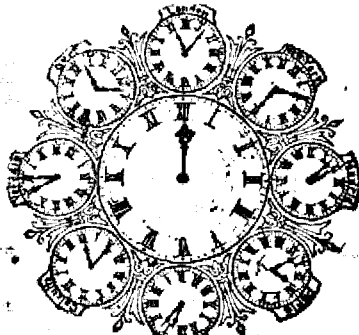
Figyelem!

Hol lehet olcsón órákat venni és jól
javíttatni? Csakis

VÁRADY JÁNOS órásnál

Arad, Boros Béni-tér 16. sz. a.

(Vanócsék-ház.) 2072

ahol egyszermind zalogcédulákat
tört arany- és ezüst árut legmaga-
sabb ár mellett veszek és átcserelek.

Háziasszonyok b. figyelmébe ajánljuk

RUBITS GYULA

fényező és mázoló műhelyét

Szent Pál-utca (Bocskai-tér sarok.)

Elvállal e szakmába vágó mindenféle
munkát, u. m.: butorfenyezést, vas- és
fa-butorokban, régi butorok ujrifestését
bármínemű stylusban, kávéházi berende-
zéseket u. m.: asztalok, székek, rúcsza-
tok, lámpériák, fogasok, csillárok

bronzírozását

éjjeli szekrényeket, mosdókat, fürdőkáda-
kat, bármínemű márvány ut-
zatokat, ton- és frész-színek-
ten, majolika ut-
zatokat, díszítéseket,
floderozást (erezést) bármínemű faut-
zatot u. m.: (tölgyfa, diófa, machagoni, pa-
tizsander, javor, cirbi, st.) konyhanere-
dezéseket, konyha és fürdőszoba fallénye-
zését és festését bármínemű színekben,
ajtók, ablakok és portálok, üzletberende-
zéseket a leg-jobb és legmodrőbb stylus-
ban, jutányos árák mellett készítetnek.
— Kivánára bármikor a házhoz megyek.
— Vidéki munkákat is elvállalok. — Be-
cees pártfogásáért esedezve, vagyok ki-
váló tisztelettel

2227

Rubits Gyula

500 koronát

fizetnek annak a j
Bartilla-
fogvizének has-
cálata mellett, üvegje 80 fill. valaha is
mél fogfájást kap, vagy a szája büszk

Bartilla A örökösök, (R. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon mindkét gyógyszerárban, külö-
nösen Földes Kelemené, Deák Fe-
rencz-utca 11. sz és Rozanyay Má-
tyásnál, Szabadság-tér. Kerjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelen. 161 di-
jazatnak 504

Három fontos cikk
valamennyi kartellen kívül

KLÁR szén, mész és műtrágya KLÁR

Szén
belföldi, porosz és karwini szén, debreceni, kas-
sai és miskolci légsze-
gek, estrani, kar-
wini és zabrai bányá-
kassz, kovács-szén.

Mész
biharmegyei, éleddi, révi, hornádörlyei, fával
égetett, darabos, kömentes, gon szapora mész.

Műtrágya
ásványi és csontliszt. Superfosfát, debreceni
száritott fekáli, kiváló hatású, legolcsóbb légeny-
trágya szóla, dohány, répa, tengeri, csalamadé,
pillangósok alá.

KLÁR ANDOR cég
bank- és áruüzlet, műszaki iroda
Távirat: **DEBRECEN.** Telefon: 445.
Klár Andor.

Pénzklár
Bank osztály:
Törlesztéses kölcsönök, parcellázás. Financzírozások

Műszaki osztály:
Méterek, gépek, teljes gyári berendezések.
Műszaki cikkek. Olaj. Nyerevelaj.

Kedvező fizetési feltételek!
5899 Pontos, előzékeny kiszolgálás.

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is
megfelelő mértékűtani

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

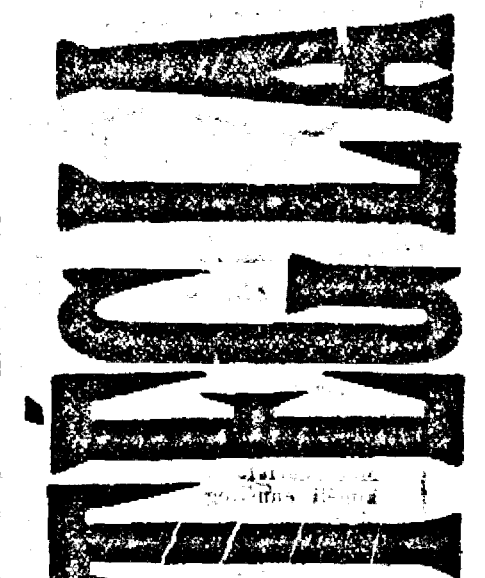
ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd**
gyógycipőmet, melyek megátolják a ludiab
fejlődését. Gyermeknek, ugyazintén felnötöknek
nagyokert eredményeket értem el, amit számos
ellamerés tanusít. Készítök a valódi amerikai for-
májú cipőktől meg nem különbözothető tartós szép
cipőket. B. megrendeléseket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 1381

Brecska Károly

volt állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Pollak Sándor

körkemenca tóglagyárban 2

Mikalakan.

Gyári telefon 515. Városi telefon 206.
Lakás: Erzsébet-körut 37.

Kiadó.

A Széchenyi utca 1. sz. bérház
II. emeletén a Városházterre
nyíló I. erkélyes terem, 5 utcai
szoba és mellékhelyiségekből
álló

sarok lakás,

mely jelenleg a m. kir. folyam-
mérnökség hivatali helyiségeül
szolgál, 2641

f. évi november 1-től kezdve

kiadó.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Pénzkölcsönöket

jelzálogra, váltóra és tisztviselők részére

legelőnyösebb feltételek mellett rövid idő alatt kieszközöl

Rónai Ödön

bankbizományi irodája

ARAD, 2047

Kölcsei-utca 3.

Mellékkereket.

Ingyen kapnak urak és hölgyek prospektust írásbeli munkálatokról. Adressenverlag Gruss, Cöln 88. 5771

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használ,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
szajtszerű előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradságot és veszélyt
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

IV 5823

Jelzőlog, váltó és tisztviselő kölcsönök

legelőnyösebben eszközöl 1513

Vig Lajos

hitelközvetítő irodája

Arad, Árpád-ter 5. sz

Városi és megyei telefon 671.

Az ország legszebb asszonyai

arcbőrük, kezeik és testük ápolására ma már általánosan a legjobbnak és legmegbízhatóbbnak elismert

Rogátsy-féle

magyar pipere-boraxot

használik. Ezen pipere-borax valóságos áldást képez különösen oly vidéken, hol folyóvíz nincs a úgy mosdás, mint a napi fürdőzés tekintetében a közönség rá van utalva a közönséges kútvizre, annak keménységénél az alkati észzeinek fogva a bőrre nézve nemcsak felette ártalmas, de legveszélyesebb ellensége éppen a gyöngéd, fiom női arc- és kez-bőrnek.

A Rogátsy-féle pipere-borax

a legkeményebb, legmoszósebb kútvizet is teljesen megpuhítja és úgy ezáltal, mint egyéb általánosan elismert kímélő tulajdonságainál fogva hamvas, üde, viruló rózsás arcszínt kölcsönöz, az arcbőrt pedig, a melyről szeplőt, májfoltot, ráncot, a egyéb szépség-hibát gyorsan és végkép eltávolít, selemes puhává varázsolja. Ep és hófehér fogakat csakis a pipere-borax által nyerhetünk. Nyári hőség, napsütés ellen is a legbiztosabb hatású arc- és kezvédő-szer. Mint gyermekápoló és tenisz-szer szintén a legelőnyösebben ajánlható, orvosi keresletnek örvendő cikk.

Egy dohoz ára 30 és 75 fillér.

Próba-dohoz 15 fillér. 2673

Rogátsy-féle borax-crém 1.- kor.

Rogátsy-féle borax-szappan —.80 "

Rogátsy-féle borax-puder 1.20 "

Rogátsy-féle borax-fogcrém —.50 "

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és fűszerüzletben. — Készíti:

Rogátsy Kálmán drogériája

VII. Budapest, Rákóczi-ut 10. szám.

Csak Rogátsy-névvel valódi!

Tisztviselők figyelmébe.

Oszt magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatisztoknak és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, agyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

diamentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

KISJENŐN

a gabona piactéren, öt szobával, nagy folyósóval, mindennemű mellék- és nyári-helyiségekkel, nagy veteményes és virágos kerttel bíró

h á z

szabad kézből eladó, esetleg bérbeadó.

Cím a kiadóhivatalban.

2678

Scheibel Vilmos

vizvezeték és csatornázás berendező

Telefon 124. szám. Aradon, Szabadság-ter 10. Telefon 124. szám.

Fürdőberendezések, árnyékszékek, mosdók, kiöntők, szivattyus kutak és légszszekályha felszerelések, ugyszintén mindezek szakszerű javítása.

Raktár mindennemű kőagyag, öntöttvas, ónozott, ólom és óncsövekben.

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

„DIABOLIT OLAJ”

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

szagtalanító felkenés minden fertőző helyre

u. m. closetek, pissoirok és csatornák részére. Kiválóan fontos iskolák, hivatalos helyiségek, kórházak, kávéházak és nyilvános pissoirok részére.

Megtakarítja a drága vizöblítést, mely amugy sem fertőtleníti.

2821

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivataltól teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Tudakozódásait kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Minden rovatban minden szó egyeztetett belkötésnek ára 4 fillér, vastagabb betűkért 6 fillér. — Csalédat kereső vagy csalóknak ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetést levelezőlapok 50-50 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elosztó helyein.

Akinek

ismeretség híján

házasra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdaságra, kulcsárra, vinczellérre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván

butort, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket.

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

ARADI KÖZLÖNY

Kis hirdetési

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstnemezeket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Györökök

Jóforgalmu üzleti ház Alsómagyar-utcában szabad kézből eladó. Bővebbet Kaufmann Mátyásnál, Györökök. 2671

1848—1867 Hypothézis

két pendant falikép, a Kölcsey-egyesület kiadása, finom acél-metszet, elegáns fakeretben, teljes jó állapotban, 30 koronáért eladó. Bolti ára 96 korona. Cím a kiadóban. 2698

Eladó.

Orpington-csirkék. Erzsébet körút 41. sz. 2690

Zárs kerestetik

egy műszaki és ipari vállalathoz itt Aradhoz közel, de csak oly uriember jelentkezhet, akinek legalább 5000 korona készpénze van, esetleg fekvő vagyonnal rendelkezik. A pénz 50 százalékot hoz, de az illetőnek úgy írást, mint számadást tudnia kell. Írásbeli ajánlatok a kiadóba küldendők „5000 jelgére.” 2691

Lakást keresek

gyermektelen özvegy részére, 2—3 szobás, modern utcai lakást, legkésőbb november 1-re. Ajánlatokat „Lakást keresek” címre kérek a kiadóba. 2689

Házmesternek

kerestetik házaspár, az asszonynak fizetés ellenében a déli óráig takarítást kell vállalni. Jelentkezhetni Szent László-utca 7., építési iroda. 2648

Sürgősen eladó magánlak.

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 2679

Ügyes géphimző

fizetéssel azonnal felvétetik Fábán és Társa varrógép-üzletében, Forrai-utca. 2670

Kiadó lakás.

Luther Márton-tér 1-ső szám alatt (Suciú-ház) egy 3 szoba, esetleg 5 szobából, fürdőszobából és minden mellékhelyiségből álló lakás azonnal kiadó. Bővebbet ott a háziurnál. 2665

Egy-két fiatalember

teljes ellátásra elfogadtatik. Cím a kiadóban. 2640

Üzlethelyiség kiadó

november 1-re, József főherceg-ut 9. szám. Értekezhetni a Wild-féle cukrászdában. 2581

Margit-utcában

2 háztelek, 500 □-al — 81 méter utcai vonallal azonnal eladó. Öle 8 60 kor. Értekezhetni Rákóczy-utca 10. sz. a. 2626

Eladó szőlő

Magyarádon, nagy ur heggyen, circa 6—7 hold, egészben termő, szilárd anyagból készült jó karban lévő épületekkel, pincével, idej termésel, összes szüretelési eszközökkel, felszereléssel, butorzzal, körülbelül 4000 M. új tölgyfa szőlőkaróval. Bővebb felvilágosítást ad Lewiczky Tivadar megyei árvaszéki ülnök Aradon. 2314

Diaphania

(ablaküveg-papír) legújabb mintákkal nagy választékban kaphatók Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Tejjesen új

modern cseresznyefa ebédlő berendezés eladó. Cím Weitzer János-utca 15. 2697

Ügyes Budapest

működött perfekt női és gyermekruha varrónő ajánlkozik uri házakhoz. Boczkó-utca 11 I. em. 6. 2696

Eladó szőlő

Magyarádon egy magyar hold kiterjedésű szőlő kolnával, kitűnő fekvésű 6000 koronáért eladó. Moldovan Tivadar Szintye. 2695

Jömenetű.

csinos berendezésű fűszer üzlet italmérés engedéllyel, forgalmas utcában jó vevőkörrel, betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2647

Jzr. fia internátus Arad.

Az összes iskolák közelében felállított intézet, megnyitk szept. 1-én. Háló-, tanuló- és éttermei tágasak. Ellátás, gondos nevelés, szakszerű felügyelet biztosított. Magán tanulók is felvétetnek. Tájékoztatót küld bérmentve s minden felvilágosítást megad Steiner Jakab okl. tanító, Gurahoncz. Aug. 1-től Arad, Kápolna-utca 28. 2521

Angol vagy német beszédet

vagy német keresk. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 3 koronáért Orfi nyelviskolája Aradon. 2511

Eladó ház

Világoson, Fő ut 126. szám 11000 koronáért szabad kézből azonnal eladó. Bővebbet Kolozsi Lajosnál Arad, Sarló-utca 20. 2533

Papírkalapotnak

való krepp- és selyempapírok nagy választékon. Aradi felvételi és egyéb képes levelező-lapok nagyban és kicsinyben. Irodai cikkek, valamint üzleti könyvek kitűnő minőségben. Névjegyek és nyomtatványok. Egész könyvtárak vétele. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése Aradon. Telefon 385. 262

Fényképezeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképezeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképezeti kellékek és újdonságok rendkívül előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképezeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánra ra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári Hivatalával szemben.)

20698—1909. sz.

Hirdetmény.

Ertesítjük az érdekelteket közönséget, hogy a borhamisítás és hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-c. 14. §-ában elírt bonyolultatás vezetése tárgyában folyó évi május hó 28-án 64200—VIII. 2. szám alatt kiadott rendelet 2. pontja értelmében a bonyolultatási füzet vagy könyv az illetékes községi előjáróság (városban a polgármester vagy helyettese) által le kell bélyegeztetni.

Arad, 1909. július 2.

A városi tanács.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér I. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujonnan megnyitlt

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésesebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szives pártfogásért esedezik

Katona László,

női és férfi szabó, Szabadság-tér I. szám alatt. 2028

9561—1909. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757 403/1884. számú szabályrendelet 5. § a értelmében felhívom a ház- és telek tulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutat este 7 és 8 óra között meglocsolni, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntetendő fognak.

Arad, 1909. évi május hó 5-én.

Sarlot,
főkapitány.

FISCHER SIMON Nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

305

meglepő olcsó árjegyzéke.

Fr. 1.55
Selyem
Ernyő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Következő olcsó árban lesznek elárusítva
1 drb. gyermek ernyő ... 50.—, 95 kr.
1 drb. női fekete napernyő ... 1.25 kr.
1 drb. férfi és női selyemernyő ... 1.75 kr.

Páratlan
olcsó
árak!

Fr. 1.45
Madepulán
ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb fehér madepulán puha mellű férfi ingek, meglepő olcsó ár, darabja forint 1.45-ert kaphatók.

Páratlan
olcsó
árak!

53 krajcár
Flor
Harisnya

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási mennyiségű alkalmi vétel férfi, női és gyermek harisnyák érkeztek és bámulatos olcsó árban lesznek elárusítva.

23 krajcár
Batiszt
Zsebkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriás nagy zsebkendő vétel folytán lesznek a legegységesebb angol színes batiszt zsebkendők 40 krajcár helyett csak 23 krajcárért elárusítva.

45 krajcár
Szalma
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Girardi szalmakalapok, férfi, fiú és gyermek részére már 45 krajcárért kezdve kaphatók.

75 krajcár
Selyem
Nadrágtartó

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Jelenleg, ameddig a készlet tart, lesznek elárusítva, finom selyem nadrágtartók 75 krajcárért.

98 krajcár
Bőr
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb női és férfi prágai glaché bőrkezttyű fekete, fehér és színes csak 95 krajcárért lesznek elárusítva.

Fr. 1.45
Angol
Sephir ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Ritka alkalmi vétel folytán lesznek a legfinomabb és legegységesebb színes ingek, amelyeknek az értéke fr. 2.50, csak fr. 1.45-ért elárusítva. — Ez a cikk különösen figyelemre méltó.

Fr. 1.25
Nyári
Sporting

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Sikerült nagy vétel folytán dupla galléros férfi ing fr. 1.5. Színes sephier sporting fr. 1.45. Nyereselyem vászon tennisz ing meglepő olcsó ár fr. 1.75.

50 krajcár
Sport
Sapka

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Férfi, fiú és gyermek sport sapkák finom szövetsből 35, 50 és 75 krajcár.

45 krajcár
Selyem
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legjobb minőségű chapselyem férfi és női kezttyűk 45 krajcárért lesznek elárusítva.

38 krajcár
Selyem
Nyakkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban tiszta selyem nyakkendők elegáns színekben, drbja 38, 45 és 50 krajcár. 3 darab elegáns selyem batiszt nyakkendő 55 krajcár.

45 krajcár
Elegáns
Sétabot

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban a legújabb sétabotok ... 45, 75 kr.
Vaebot bőrrel áthuzva ... 95 kr.
Acel bot nickel fogóval ... 125 kr.

95 krajcár
Francia
Batiszt nadrág

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Finom rövid francia batiszt alsó nadrág darabja 95 krajcár. — Jó minőségű Köpper alsó nadrág: színes, himézve reklám ár 95 kr.

Utazó cikkek nagy választékban a legolcsóbb árban.

Bőröndök Utazó készlet
Kéztáskák Haj kefék
Ernyő-tok Ruha kefe

19 krajcár
Színes
Manschetta

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legszebb színes mintázott jó mosó és jó minőségű Manschetták párja 19 kr.-ért lesz eladva.

Nagy választék bőrárúkból!

Női kéztáskák Dohánytárca
Pénz erszény Cigaretttárca
Papírpénztárca Szivartárca
Fizetőpincértárca

Fr. 1.25
Nyári
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Kitűnő jó nyári Loden strapa kalap fr. 1.25 és 1.50.

Gyermekkocsikból gyári raktár Fischer Simon Nagy Áruházában minden elképzelhető kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók. 5 forinttól kezdve 50 forintig.